

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Pred sestankom Pašića z Mussolinijem.

V četrtek, dne 24. januarja odpotuje gospoda Pašić in Ninčić v Rim, da skleneta z gospodom Mussolinijem sporazum, po katerem naj bi zavlada med Italijo in Jugoslavijo, če že ne takoj prijateljske, pa vsaj znosljive razmere.

Kot resničnim prijateljem miru nam ni treba še posebej poudarjati, da iskreno želimo, da bi bila pot gospodov Pašića in Ninčića v vsakem oziru uspešna.

Toda ravno zato, ker želimo iskren sporazum, pa smatramo za svojo sveto dolžnost, da odločno povdarimo, da je vsak sporazum napačen in lažljiv, če ni sklenjen na podlagi popolne enakopravnosti.

Ne kot slabše, temveč le kot enak z enakim se moremo in smemo pogajati. Vsak sporazum, ki bi slonel na drugi podlagi, je v temelju zagrešen in z njim ni jugoslovensko-italijansko vprašanje rešeno — temveč samo odloženo. Sporazum, ki ne bi slonel na tej podlagi, je pod častjo jugoslovanskega naroda in zato ga bo tudi jugoslovanski narod preje ali kasneje z lastno in nezmagljivo močjo likvidiral.

Na tej napačni podlagi pa sloni vsak sporazum, ki ne daje našim manjšinam v Italiji popolnoma istih pravic, kakor jih uživajo italijanske — in neprimerno neznatnejše manjšine — v Jugoslaviji. Kakor je dovoljeno Italijanom v Jugoslaviji, da uživajo šolski pouk v materinskem jeziku, isto mora biti tudi dovoljeno našim bratom v Primorju. In kakor smejo Italijani povsodi v Jugoslaviji odkrito in javno izpovedati, da tudi kot državljani Jugoslavije pripadajo italijanski narodnosti, tako mora biti tudi našim bratom dovoljeno, da kot italijanski državljani javno izpovedujejo svojo pripadnost jugoslovanski narodnosti. Le s tem je mogoče likvidirati iredentizem, le s tem je ustvarjena podlaga za resničen in trajen sporazum.

Enake pravice manjšinam je zato kardinalna zahteva, na kateri mora sloneti sporazum.

Res je sicer, da ni Italija po mirovnem dogovoru vezana, da spoštuje pravice narodnostnih manjšin, kakor je vezana Jugoslavija. Toda po svojih tradicijah in po izjavah svojih prvih mož in po svojih svečano podanih in s prestolnim govorom italijanskega kralja sankcioniranih obljubah je Italija obvezana, da jih spoštuje bolj ko Jugoslavija. Zakaj Italija je bila oproščena tozadavne obveze v mirovnih pogajanjih le zato, ker je izjavila, da je njena svobodomiselnost ustava že samoposebno dovolj močna garancija, da bo pravice manjšin upoštevala.

V mirovnih pogodbah zajamčene pravice manjšin predstavlja za Italijo torej samo minimum tega, kar mora izpolniti, ne pa, da bi jo odvezale njenih dolžnosti do nacionalnih manjšin.

Današnja evropska politična konstelacija in žal tudi naše radičevstvo je Italiji omogočilo, da sklepa sporazum v času, ki je za njo ugoden.

Toda pride morda čas, ko bo evropska konstelacija manj ugodna za Italijo, kakor je danes in ko bo pri nas radičevščina že rešena, v Italiji pa se bo vprašanje kolonata šele razgrnilo. Kako bo v takem primeru branila Italija sporazum, ki je sklenjen na napačni podlagi, pa je drugo vprašanje.

Slab državnik je tisti, ki sklepa sporazum samo za najbližjo prihodnost in zato bo sporazum z Mussolinijem preizkušen kamen njegove državniške modrosti.

Naj se ne vara g. Mussolini glede naziranja jugoslovanskega naroda! Naj bodo med nami razprtje še tako močne, v obrambi svoje zemlje je jugoslovanski narod edin. Ravno kar podane izjave Hrvatskemu bloku pripadajočih strank to jasno dokazujejo, še jasneje pa dokazujejo to boji, ki jih je bil naš narod za obrambo svoje zapadne meje.

Državniški izpit bo polagal pri sklepanju sporazuma z Jugoslavijo g. Mussolini. Če mu bo dana diploma, potem bo dan tudi trajen mir Jugoslaviji in

K jugoslovensko-italijanskemu sporazumu.

Beograd, 21. januarja. (Z) V političnih krogih se vedno bolj razpravlja o podrobnostih sporazuma med našo državo in Italijo. Naša kraljevina dobi v mislu tega sporazuma na Reki kot našo cono sredino pristanišča, ki obsega skoraj vso pristočno luko in njegov najlepši del. V tem pasu se nahajajo trije pomoli, namreč Zichyjev, Štefanin in Rudolfov. Ker je tukaj morje zelo globoko, morejo pristati v tem delu luke tudi veliki prekomorski parniki. V naši coni je pristanišče popolnoma izgrajeno in opremljeno z mnogimi velikimi in modernimi skladišči. Tukaj bo prostora za 20.000 vagonov blaga. Ta del reške luke se nam odstopi v uporabo za 40 do 50 let, vendar pa doba še ni natančno določena. Naš pas je zvezan z železnico z Delto in Barošem in bode vršila carinsko službo in druge posle izključno naša oblastva. — Da imamo boljšo in širšo zvezo s Suškom, dobi naša država razen cone v luki v zaledju Reke vse hrvatske občine.

Merodajni krogi smatrajo, da taka rešitev reškega vprašanja ni nepovoljna, zlasti za Sušak, ki mu bo na ta način omogočen velik razmah v trgovinskem in gospodarskem pogledu.

MANDAT PARITETNE KOMISIJE UGASNIL.

Beograd, 21. jan. (B) Na brzoplovni poziv beogradske vlade se je sinoči zbrala v Beogradu vsa naša pa-

riteina komisija za razmejitve z Italijo in posvetovalni odbor te komisije. V Beograd so došli: predsednik posvetovalnega odbora dr. Matko Laginja, dr. Ferdo Šišić, dr. Šilović, sušaki mestni načelnik Juraj Kučić, ravatelj Banke za pomorstvo Belen, dr. Milorad Stražnicki, dr. Viktor Ružić, dr. Figantner in Gvidon Hreljanović, vsi člani posvetovalnega odbora paritetne komisije. Danes ob 11. dopoldne so bili skupno sprejeti pri zunanem ministru dr. Ninčiću, s katerim so se dolgo razgovarjali. Po rapalski pogodbi bi bila imela paritetna komisija sporazumno rešiti vsa sporna vprašanja glede razmejitve. Ker je bila rapalska pogodba spreminjena, je mandat paritetne komisije prenehal. Ker pa so kot strokovnjaki najbolj poznali vso zadevo, jih je dr. Ninčić pozval, da jih točno obvesti o sporazumu z Italijo in da sliši njihovo mnenje o vseh strokovnih vprašanjih, ki izvirajo iz izvršitve sporazuma.

Zanella zapusti Evropo

Nezadovoljstvo med njegovimi pristaši.

Beograd, 21. januarja. (Z) V krogih pristašev bivšega predsednika reške vlade Zanella velika veliko ogorčenje proti njemu, ker se je Zanella šele pred par dnevi informiral o izidu italijansko-jugoslovanskih pregovorov. V zvezi s tem se doznava, da namerava Zanella vse prodati in odpotovati v inozemstvo, najbrže v Ameriko.

Parlamentarno življenje.

Beograd, 21. januarja. (Z) Zaradi dveh praznikov, posebno včerajšnjega sv. Jovana, na katerega je mnogo Beograđanov in politikov imelo svojo krstno slavo, je politično življenje precej utihnulo. Zunanji minister ni prišel v svoj urad zaradi krstne slave. Predsednik vlade Pašić je prišel v ministrsko predsedništvo okoli 11. dopoldne in je ostal ondi malo časa, da pregleda poročila italijanskih listov o italijansko - jugoslovanskem sporazumu. Sinoči je bil g. Pašić na dvoru, kjer je poročal kralju Aleksandru o svojem in zunanega ministra dr. Ninčića potovanju v Rim. Danes je postalo politično življenje zopet živahnejše. Popoldne je bila seja radikalnega kluba, na kateri se je razpravljalo o sporazumu z Italijo in o možnosti ustanovitve opozicijskega bloka.

SESTANEK MED SPAHOM IN KOROŠCEM.

Beograd, 21. januarja. (B) Davi je prisel v Beograd vodja bosanskih muslimanov, dr. Spaho, da bi se posvetoval o skupnem delu v parlamentu. Tako se sedaj nahajajo v Beogradu vsi načelniki opozicijskih skupin. Dr. Spaho se je davi sestal z dr. Korošcem, ki je dr. Spaha obvestil o položaju. Okrog 10. dopoldne je dr. Spaha posetil v muslimanskem klubu Ljuba Davidović in se z njim dalje časa razgovarjal o ustanovitvi opozicijskega bloka. Še pred tem se je g. Ljuba Davidović o isti stvari razgovarjal z zemljoradniškimi poslanci.

DR. KOROŠEC PRI PAŠIČU.

Beograd, 21. januarja. (B) Danes dopoldne je predsednik jugoslovanskega kluba dr. Korošec posetil predsednika vlade Nikola Pašića. V razgovoru, ki je trajal celo uro, je dr. Korošec skušal g. Pašića prepričati, da je bilo tako sklepanje sporazuma z Italijo prenapregneno. Rekel je, da nimamo nobenih jamstev, da bo Italija tudi izpolnila določbe tega sporazuma, ker tudi določb rapalske pogodbe ni izpolnila. Naša država bi bila morala še pred sklenitvijo sporazuma zahtevati od Italije jamstev, tako da bi Italija one dele reškega pristanišča, ki po sporazumu pripadajo nam, izročila v faktično posest naše

Italiji. Drugače pa bo nasprotje ostalo in telo, dokler se ne razplamti v vse uničujoč požar.

Zdravi so naši živci in močne naše mišice, zato smo pripravljeni na vse. Naša straža ob Soči je to dokazala!

države. Razen tega bi se morala Italija obvezati, da povrne Jugoslovenom v Italiji pravice razvoja na gospodarskem in kulturnem polju, ki so jim bile odvzete. Gosp. Nikola Pašić je sicer z zanimanjem poslušal dr. Korošca, ni mu pa dal nobenih obljub, ker je sporazum med Italijo in našo državo že v vseh podrobnostih izdelan.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Beograd, 21. januarja. (B) Seja radikalnega kluba, ki je bila sklicana za danes popoldne, je preložena na jutri. Na seji bo vlada obvestila svoje poslance o političnem položaju in o sporazumu z Italijo.

SEJA OPOZICIJSKEGA BLOKA.

Beograd, 21. januarja. (Z) Ker so s prihodom dr. Spaha sedaj v Beogradu navzoči vsi načelniki opozicijskih strank, so se danes domenili, da se sestanejo jutri popoldne ob 4. uri k skupni seji, na kateri bodo razpravljali o ustanovitvi opozicijskega parlamentarnega bloka.

Avdijence pri kralju.

Beograd, 21. januarja. (B) Včeraj je kralj sprejel v avdijenci predsednika vlade Pašića. V političnih krogih govore, da je ta avdijenca v zvezi z bližnjim sestankom Pašića in Mussolinija, na katerem se bo ugotovil končni sporazum z Italijo.

DR. LAGINJA PRI KRALJU.

Beograd, 21. januarja. (B) Danes popoldne je kralj sprejel v avdijenci bivšega hrvatskega bana ter predsednika posvetovalnega odbora paritetne komisije za rešitev reškega vprašanja, g. dr. Matko Laginja. Dr. Laginja se trudi doseči, da bi se pri sklenitvi sporazuma z Italijo kar najbolje in najtrdnije zaščitile pravice Jugoslovenov v Italiji.

Beograd, 21. januarja. (Z) Danes je prišla na dvor deputacija glavnega odbora muslimanskega prosvetnega društva »Gajreta«, da se zahvali kralju za njegovo pozornost, ker je sprejel pokroviteljstvo nad društvom. Deputacija je bila potem skupaj z ministrom ver dr. Janjićem povabljen na zajutrek.

ZANIKANJE VESTI O ARETACIJI TROCKEGA.

Moskva, 21. januarja. (B) Dementirajo se vesti o aretaciji Trockega in o zaroti proti vladi.

Odhod Pašića in Ninčića v Rim.

Rim, 21. januarja. (B) V rimskih političnih krogih trde z gotovostjo, da se Pašić in Mussolini sestanejo v Rimu 27. ali 28. t. m.

Beograd, 21. januarja. (Z) V četrtek 24. t. m. odideta Pašić in Ninčić v Rim. Seje narodne skupščine bodo zaradi tega najbrže za nekaj dni odložene. Gre za to, da se na dnevni red skupščine postavi italijansko - jugoslovenski sporazum v reškem vprašanju. Če bi pa skupščina navzlic temu delala, se bo v času, dokler se bosta Pašić in Ninčić mudila v Rimu, postavila na dnevni red interpelacija o francoskem posojilu od 300 milij. frankov.

SIJAJEN SPREJEM V RIMU.

Beograd, 21. januarja. (Z) Po poročilih, ki jih prejema zunanje ministrstvo iz Rima, se delajo ondi priprave za izredno sijajen sprejem ministrskemu predsedniku Pašiću in zunanjemu ministru dr. Ninčiću, ki odpotujeta ta teden v Rim, kjer se podpisuje sporazum med obema sosednjima državama. Ministra ostaneta v Rimu nekaj dni, najbrže štiri in bosta imela več sestankov s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem. Z našima ministroma potujejo v Italijo tudi naši strokovnjaki, ki bodo imeli seje z italijanskimi eksperti. Bivanje predstavnikov naše kraljevine je zanišljeno, sodeč po zunanjih znakih, kot manifestacija prijateljstva med obema državama. Pri tej priliki sprejme gg. Pašića in dr. Ninčića v posebni avdijenci tudi kralj Viktor Emanuel.

PRIPRAVE ZA POROČEVALSKO SLUŽBO.

Beograd, 21. januarja. (Z) Jutri zvečer odpotuje v Rim načelnik tiskovnega oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve g. Ivković, da pripravi vse modalitete glede časniškega obveščanja. Po današnjem sklepu odpotuje naša delegacija v Rim v četrtek, 24. t. m. (po drugih vesteh 25. ali 26. t. m.). Takoj ko bo podpisan sporazum, se gg. Pašić in dr. Ninčić vrneta v Beograd, kamor prideta najkasneje v ponedeljek. G. Pašić namerava potem italijansko-jugoslovenski sporazum predložiti parlamentu.

RAZMEJITEV Z ITALIJO.

Beograd, 21. januarja. (B) Danes dopoldne je bil italijanski pravnik poslo Summonte pri poslaniku Ljubi Nešiću, s katerim sta pretresala nekatera sporna vprašanja pri razmejitvi.

Iz Francije.

Demonstracija proti draginji. — Odškodninsko vprašanje. — Sestanek drugega izvedeniškega odbora.

Pariz, 21. jan. (K) Zveza strokovnih organizacij je priredila včeraj demonstracijo po ulicah proti naraščajoči draginji. Demonstranti so nosili tabele, na katerih so nazorno naslikali občutno naraščanje cen za dnevne potrebine. Ni prišlo do nikakega incidenta.

Pariz, 21. januarja. (Wolff) Kongres radikalov in socialističnih radikalov v Lyonu je sprejel na včerajšnji seji pod predsedstvom Herriota resolucijo, v kateri se izraža za zahteve Francije po nemški vojni odškodnini, vendar pa ugotavlja, da se morajo spriti negativne zasedbe Poruhra reparacije zagotoviti potom medzaveznškega sporazuma in medzaveznških dogovorov. Dosedanje zastave je treba zamenjati z drugimi, ki naj jih da celokupna Nemčija.

Pariz, 21. januarja. (K) Drugi odbor strokovnjakov v reparacijski komisiji se je sestel danes ob 11.45. Barthou je imel otvoritveni govor in je potem ponudil predsedstvo angleškemu zastopniku Mac Kenni, ki ga je prevzel in potem izjavil, da se pridružuje izjavam, ki jih je podal general Daves. Ob 12.25 se je seja prekinila. Popoldne ob 3. imata oba odbora seji. Drugi odbor določi na svoji popoldanski seji delovno metodo.

Konferenca inspektorjev voda.

Načrti za osušitev ljubljanskega barja. — Regulacija Save in Kamniške Bistrice.

Beograd, 21. jan. (B) Včeraj so imeli pod predsedstvom ministra za poljedelstvo in vode Krste Miletića generalni inspektorji voda konferenco, ki je sklenila, da se glede na zakon o razdelitvi države na oblasti izvrši likvidacija generalnih inšpekcij voda v pokrajinah in da se namesto njih ustanove v vseh oblasteh hidrotehnični oddelki, ki bi imeli opravljati samo nove posle, med tem, ko bi se stari posli morali likvidirati. Ta likvidacija pa se bo brez dvoma zavlekla do konca letošnjega leta. Na konferenci je vsak generalni inšpektor voda poročal o poteku poslova, ki se izvršujejo v poverjeni mu inšpekciji. Napravljenih je bilo več sklepov glede regulacij, ki se imajo izvršiti v Hrvatski in Sloveniji. Nujno bi bilo potrebno regulirati Lonjsko polje od Okučana do Zagreba in zgraditi velik nasip ob reki. Osnovati bi bilo dalje vodno zadrugo za osušitev osiješko-amanskega polja. Regulirati bi bilo Savo pri Zagrebu. V Sloveniji bi bilo treba hitro izdelati načrte za osušitev ljubljanskega barja, za regulacijo Kamniške Bistrice in Save kakor tudi za poglobitev Ljubljane, kjer se je z delom še pred vojno začelo. Hkrati bi bilo takoj pričeti z zgradbo sedmih velikih pragov preko Save, da bi se zvišal njen vodni nivo in bi se tako zavaroval ljubljanski vodovod. Končno so bili napravljeni še nekateri sklepi za druge pokrajine naše kraljevine. Govorja je bilo tudi o večjem posojilu, ki naj bi ga v te svrhe najela naša država. To vprašanje pa je bilo odloženo dotlej, da se osnuje Zemljoradniška banka, ki bi morala tem vprašanjem posvetiti največjo pažnjo. Konferenca je po vsestranskem razpravljanju o teh vprašanjih začela izdelovati splošen načrt za bodoča in sedanja dela, ki jih po dosedanjih načrtih ni mogla izvesti, ker vlada ni mogla poljedelskemu ministru odobriti zahtevanih naknadnih kreditov od 115 milijonov dinarjev, temveč je to vsoto znižala na minimum, ki ne zadostuje za izvedbo teh načrtov.

Politično življenje na Grškem.

SESTANEK NARODNE SKUPŠČINE.

Atene, 21. januarja. (B) Danes se je sestala narodna skupščina. Dvomijo pa, če bo v skupščini kvorum za izvolitev predsednika. Pričakujejo, da bo Venizelos svoj programski govor, ki ga je odobril ministrski svet, imel v parlamentu v četrtek. Listi prinašajo poročila o konferenci, ki jo je imel v soboto Venizelos z 11 voditelji strank, ki niso zastopane v parlamentu. Konferenca se je bavila z notranjimi vprašanji. Doznalo se je, da se je Zaimis izjavil za plebiscit. Tudi bivša ministrska predsednika Triandafilakos in Kalogeropoulos sta se izjavila za plebiscit. Argiropoulos in Delianis sta proti plebiscitu.

VPRASANJE ALBANSKE CERKVE.

Beograd, 21. januarja. (Z) Carigrski patrijarh je izjavil, da ne more priznati neodvisnosti albanske pravoslavne cerkve, ampak le njeno avtonomijo. Zaradi tega se bodo vsi trije pravoslavni škofje vzdržali glasovanja pri volitvi novega patrijarha.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: Zaprtó.
Opera: »Gospodsvetski sen«. Red C.
Kino Matica: »Ljubezan plesalke Lolec.
Kino Ideal: »Flirt«. (Vražja ženska).
Kino Tivoli: »Bestija v ženi«. — II. del.
Rdeče pismo.

Kino Ljublj. dvor: »Milijardni souce«. — Ossi Oswalda.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Lumpaci Vagabund«. Red A.

V Celju:

Mestno gledališče: »2 X 2 = 5«. Red B.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči tečen: lekarna Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor pri glavnem kolodvoru.

Zavezniška politika Francije.

Bivši angleški ministrski predsednik David Lloyd George je nedavno obelodanil v »Daily Chronicle« velenjavni članek o zavezniški politiki Francije. Ker je ta članek v marsičem pomemben tudi za naše zunanje-politične razmere, ga prinašamo v krajšem izvlečku. Lloyd George piše:

Če obstoji vsa državniška umetnost v tem, da se naj Evropa spremeni še za časa živeče generacije v kraljico, potem se nahaja zunanje ministrstvo Francije na pravi poti. Francoska politika je trdovratno zasledovala pod sedanjim vodstvom znani cilj: spraviti velik in mogočen, dasiravno izčrpan narod potom žaljenja in tlačenja v obup. Posebni dopisnik »Times« nam je obrazil marsikaj, toda od daleč ne vse. Da bi se doznalo, s kakimi metodami vrši Francija vojaško zasedbo Poruhra. Narod, ki drži le količkar na sebi, ne more gledati mirno takih stvari, ne da bi obenem dozorevala misel revanše. Kolonijalne čete, nadalje način, kako se jim morajo postaviti belokožci na razpolago, podpora separatističnim težnjam, deportacije, pogodbe z veleindustriji, ki jih je mogoče izpolniti le tedaj, ako se istočasno reducirajo mezdne, zloraba oblasti v Posarju in poizkus, izvršiti stalno aneksijo — vse to je dovoljni razlog za novi militarizem. Narod, ki je štiri leta vztrajal na frontah in se udal šele tedaj, ko so začeli stradati otroci, tak narod teh šikan ne more pretrpeti brez godrnjanja. Bodimo pravični napram hrabremu sovražniku, ki smo ga premagali!

Da bi eksplozija zagrabila ves kontinent, se izvajajo posebni ukrepi. Oborožujejo in trainirajo se ogromne armade po vsej Centralni Evropi. Sklepajo se vojaške konvencije, da bi udarci padali v odločilni uri kar hkrati, po sistemu. Te armade vznemirjajo razoroženega sosedo in morejo izzvati konflikte z močnejšimi silami. Pripravlja se strašna vojna, ki je neizogibna, ako ne bo nikogar o pravičnem času, da bi interveniral. Nobeno vino ni tako močno opojno, kakor militaristična blaznost. In danes bolehalo mnogo narodov na tej bolezn. Uboga Evropa!

Centralna Evropa je bila od nekdanj vulkanično področje. Upati je bilo, da bodo izkušnje od 1. 1914. do 1918. narode spametovale. Toda Francozi ne mirujejo. Brezobzirna politika Francije, ki hoče zapaliti srednjeevropsko stavbo, je nevarnost za vsu civilizacijo. Katastrofa je neizogibna, ako je nihče ne zaustavi.

Francoska politika je ravno tako obupna kakor je neumna. Hoditi po

padlem nasprotniku je moža nevredno dejanje. Sicer pa Francija ni edina zmagovalka, saj se je le skupnemu naporu vseh zaveznikov posrečila ukroitev Nemčije. Toda okovi ne bodo držali večno. Nekega dne se bodo premagani narodi dvignili. Ker francoski državniki to uvidevajo, delajo nove vojaške kombinacije. Francozi ne morejo plačevati Angliji in Ameriki svojih dolgov, ali oni imajo dovolj denarja za oboroževanje evropskih narodov. Kaj pa upa doseči Francija s takimi sredstvi?

Namesto Rusije, Anglije, Amerike in Italije bodo Francozi stale ob strani Češkoslovaška, Poljska, Jugoslavija in Rumunija. Tako računajo v Parizu. Kakšna politika? V slučaju vojne med Francijo in Nemčijo bi zadostovala ena sama beseda Rusije, da se paralizirajo dva, trije zavezniki Francije. Rumunija se boji za Besarabijo... Poljsko skrbijo Vilna, Galicija in del Volinije. Rusiji namreč ne ugaia, da je vse to v poljskih rokah. Če bi marširali Poljaki na francoske povelje v Nemčijo, bi se znalo zgoditi, da najdejo ob prevratu le majhen del svoje domovine. Čehi so zagvozdani med tri milijone Nemcev in sedem milijonov Madžarov. Kak pamenten minister torej ne bo angažiral čeških vojakov na Bavarskem... Gospod Beneš le naj sklepa pogodbe. Je pa nič majhen, gibčen mož, ki — da citiram Gilberta — »opravlja majhne posle za francoske državne ministre« — potuje zelo rad po Evropi. Toda Čehi so trdoglav, praktičen narod. Malo jih je bilo v Parizu, ki so se nasrkali tamkajšnjega kadila. Težko so si priborili svojo svobodo, in ne morem verjeti, da bi jo skušali zaigrati na ljubo takim francoskim politikom, ki bi radi veljali pred svojo publiko kot nekaki junaki. Čehi imajo iz geografskih in etnografskih razlogov dovolj povoda za vzdrževanje mirnega razmerja s svojimi sosedi. V njih interesu ni, da postanejo šakali francoskih levov. Ako pride nemški rinoceros zopet do svoje moči, utegne pohoditi vse šakale. Vojaške pogodbe torej morajo odgovoriti ravno takrat, ko bi se morale uveljaviti. Takrat se bodo Francozi spogledali... Francija je dobila svoje izgubljene pokrajine, povečala je svoje kolonije, postala je prva vojaška sila na kontinentu. O takem triumfu se ni sanjalo nobenemu francoskemu državniku. Ravno tako se godi prej zatiranim Poljakom, Čehom in Južnim Slovanom. Ali naj sedaj zavrnejo te silne dobike, ker vodilni državniki Evrope ne znajo brzdati tako osebnega kakor nacionalnega čestihlepa in lakomnosti?...

Ozdravljenje franka.

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

Dr. A. P. Pariz, 19. jan.

Dasiravno se ne more trditi, da je bilo mnogo ropota za prazen nič, je pa vendarle treba ugotoviti, da je bil ves trušč le nekoliko preveč glasen in — zainteresiran. Pravi razlog tega trušča, padec francoskega franka za deset odstotkov svoje vrednosti, ni bil vreden takega hrupa. Na vsak način so bile angleške in nemške konkluzije zgrešene: češ, da se bliža francoski frank onemu prepadu, ki je pogoltnil marko, in da bi ga le čudež zamogel rešiti pred propadjo.

Čudež se sicer ni zgodil, toda padanje franka se je vendar zaustavilo. Kljub temu, da je nastala in inozemskih borzah — zlasti v Amsterdamu in Londonu — naravnost splošna panika. Francoska zbornica je prepustila rešitev te krize, ki je bila predvsem psihološke narave, vladi, in samo napoved energičnih ukrepov je zadostovala, da so se prodajalci frankov nekoliko pomirili.

Vedno in vedno je treba poudarjati: Francija ima najbolj zdravo gospodarstvo na svetu. Menjalni tečaj kake države še ni bil nikdar odvisen od državnih dolgov v inozemstvu, zlasti če stoji v nasprotju terjatve in isti višini. Seveda še ta terjatve ni likvidna. Toda kdo hoče zanikati, da po sporazumu

nemško gospodarstvo ne bo moglo z lahkoto plačati v tej ali oni obliki 3 do 4 milijarde zlatih mark? Pred vojno je naraščalo nemško narodno gospodarstvo za 10 do 12 zlatih mark. Zakaj ne bi danes plačala vsaj tretji del te svote?

Smo radi tega, ker je bila Francija od vsega početka trdno uverjena o plačilni sposobnosti svojega dolžnika, je prevzela velik del izdatkov za porušene pokrajine v svoj redni budžet. To je naravnost herojski ukrep, če pomislimo, da ima francoski davkoplačevalec prenašati že itak neznosna bremena. Kdor kritizuje iz Nemčije, naj predvsem ne pozabi: Tri leta ni v Nemčiji nikdo plačeval (v praktičnem pomenu) davščin.

Francoska vlada bo znala z energičnimi ukrepi ustaviti nadaljnje rušenje franka in že v kratkem času je pričakovati stabilizacije. Vsekakor pa je treba pripomniti: Vsaka kriza franka pomeni, če je ni povzročila umetna špekulacija, krizo nemške plačilne volje. Če bi pa morala Francija igrati šev naprej sama vse reparacijske stroške, potem se katastrofa ne bi dala preprečiti. Odgovornosti bi zopet zadela ona, ki onemogočajo sporazum in ki smatrajo mirovne pogodbe kot cunje papirja.

Italija in Mala antanta.

(V luči italijanskega in nemškega tiska.)

Potek beograjske konference in razglašeni sporazum med našo državo in Italijo nam priča o velikih naglici, s katero se vrstijo danes dogodki na političnem odru Evrope, ki skuša najti izgubljeno ravnotežje. Neposredno pred beograjsko konferenco je bila sklenjena francosko-češkoslovaška zveza; če bi se ravnala politika po zakonih logike, bi smeli pričakovati, da bosta Češkoslovaški sledila oba ostala člana Male antante. Poleg tega se je s povratom Venizelosa v Atene pojavilo vprašanje, dali se ne bo Grška priključila zvezi, ki bi ne odgovarjala samo njemu zemljepisni legi, marveč tudi navidezno protitalijanski orientaciji.

Nič čudnega, če je zagnal italijanski tisk velik krik, ko je videl, da se tla italijanske politike bolj majoje.

V Beogradu pa se je zgodilo vse drugače. O raztegnitvi francosko-češkoslovaške zveze ni nobenega govora več in z rešitvijo reškega vprašanja je zadobila Italija tla za svojo srednjeevropsko politiko; pretežen vpliv Francije na Malo antanto je bil s tem znatno skrčen. S tem je zadobila fiziognomija Evrope novo potezo. V zadnjem času so bili ital. uradni glasovi o dobrih odnosih Italije napram Češkoslovaški vedno pogostejši in so skušali zmanjšati učinek očitkov Mussolinijev, da je prepustil Malo antanto

popolnoma francoskemu vplivu in zakrivil izolacijo Italije. Z rešitvijo reškega vprašanja bosta oba jadranska naroda lahko sodelovala in razmerje Italije do Romunije je bilo s spretnim naglašanjem plemenskih vezi vedno precej dobro, odkar se je v svetovni vojni pripravil koncentrični napad obeh držav. Lahko torej rečemo, da ne zaostaja vpliv Italije na Malo antanto mnogo za francoskim. Panheleistično gibanje ni za Italijo za nedogleden čas nevarno. Italija se čuti na svojem vzhodnem krilu svobodno in bo lahko obrnila svoje sile na zapad, kjer se ob Renu odloča o usodi Evrope. Važno oporo za italijansko zunanjo

politiko tvori tudi zveza s Španijo in zlažanje s sovjetsko Rusijo, ki bo izraženo v sklenitvi trajne trgovinske pogodbe, ki ji bo prej ali slej sledilo de iure priznanje sovjetske države.

Dobiček, ki ga ima Italija od sklenjenega sporazuma, je torej zelo velik in ga ne moremo vzporejati z malenkostnimi žrtvami od italijanske strani. Spet enkrat je italijanska diplomacija izkoristila zamotan evropski položaj, ko vlada v Angliji nekaj interregnum in se nahaja ekonomski boj v Poruhru v odločilni fazi, da je postavila svojega sopogodbjenika pred težko alternativo: prijateljstvo ali odkrito sovražstvo?

G. Reisner, ali je res?

Beograjska »Samouprava« piše: Ljubljanski nezavisni »Narodni Dnevnik« ima prav, ko imenuje afero z mandatom g. Reisnerja »dokument sramoto«, kajti kar delajo ljubljanski demokratski mladini s svojimi dičniimi voditelji Praprotnikom, dr. Žerjavom in dr. Krameriem na čelu, kaj takega še ni bilo slišati med parlamentarci in poštenimi ljudmi... Toda najzanimivejše je to: G. Reisner, ki se smatra kljub temu škandalu za narodnega poslanca, se je

potrudil 16. jan. v Beograd in dvignil »svoje« poslanske dnevnice do 1. februarja 1924. Kako naj se to označi?

K tej vesti »Samouprave« pripominjamo samo še to, da je bila seja načelstva JDS, na kateri se je sklepalo o prof. Reisnerjevi ponudbi odložitve mandata, dne 17. januarja.

Mislimo, da je vsak komentar nepotreben.

Molk prof. Reisnerja bo na vsak način zelo značilen.

Politične vesti.

— Opozicijski blok izključen. Zagreška »Narodna Politika«, glasilo klerikalne stranke, piše med drugim: Radičevići so sklenili, da se pridružijo akciji za vstvaritev opozicijskega bloka, ki naj bi zrušil Pašičevo vlado. Radičevići agitorji bodo sedaj omamljali ljudstvo z raznimi sanjarijami od katerih se ne bo izpolnila niti ena. Pravijo, da se sedanj režim ne bo mogel vzdržati dolgo časa. Toda to ni res. Po Markovem protokolu je bil položaj Pašičeve vlade vsak mesec boljši in danes je tako čvrst, kakor še nikdar doslej. Vse sosedne države, Francije ni treba niti spominjati, so na strani Pašičeve vlade ter z njihove strani ne more priti noben mikljaj za spremembo vlade. Radičevići računajo največ z zunanjo pomočjo, toda pozabljajo, da naši sosede ne bi mogli mirno gledati, ako bi oni vstvarili opozicijski blok, ki bi prevzel vso državno oblast. Ako bi se v sedanjih razmerah vstvaril opozicijski blok z radičevići, je malo verjetno, da bi prišel ta blok do vlade in izvedel nove volitve. Opozicijski blok je v sedanjih razmerah nemogoč. To morajo vedeti vsi Hrvati.

— Angleški glas o reškem sporazumu. Dnevnik »The Scotsman« izvaja pod naslovom »Mir na Jadranu, reški sporazum« sledeče: Vest o reškem sporazumu je izza poravnave krškega spora najznamenitejša novica iz južnovzhodne Evrope. Dvomično bi utegnili postati samo to, kako bosta obe stranki spravili svoje obveznosti v sklad z Društvom narodov, kajti podobne zveze med posameznimi narodi so za stroge zagovornike Društva narodov precej sumljive narave, vendar bi to v tem slučaju ne bilo umestno, ker se je sklepalo o javnih vprašanjih, ki nujno potrebujejo prijateljskega dogovora. Lahko se pričakuje, da se niti Italija niti Jugoslavija ne bosta uprili registriranju pogodbe pri Društvu narodov. Nadalje izvaja člankar, da jugoslovensko-italijanski sporazum najbrže le dovršuje francosko-češkoslovaški dogovor. Ta nazor se opira posebno na dejstvo, da se je dogovor razglasil na konferenci Male antante, da je dr. Beneš imel pri sklepanju važno vlogo in da je Romunija javno odobrila sporazum. Možna je zato, da se izpremeni nekoliko angleško javno mnenje z ozirom na češkoslovaško-francoski dogovor. Predsednik Masaryk in dr. Beneš sta bila sprejeta v Londonu s vsemi častmi. Zato je angleška vlada gledala na pogodbo z nezaupanjem, ker se je zdelo, da se vzpostavljajo predvojne metode snovanja blokov in ker ta pogodba v gotovem oziru vsebuje učvrstitev francoskega vpliva na vzhodu in jugovzhodu Nemčije. Dr. Beneševa zagotovila, da pogodbe ne preveva nasprotno čustvo proti nobenemu, so v Angliji beležili z zanimanjem. Končno ugotavlja člankar, da vlada veliko zadovoljenje, ker se je navidezno nerazrešljiv reški spor stavil z dnevnega reda. K nesreči se obe stranki mista prav nič ozirali na reško prebivalstvo, ki bi mu bila vsaka druga rešitev bolj po sreju, nego sedanj položaj pod fašistovskimi bajonetji.

— Zanimivo pismo bivšega nemškega državnega kancelarja Dr. Wirtha. »Germania« priobčuje pismo, ki ga je poslal bivši kancelar dr. Wirth poslancu Joosu. Pismo je vzbudilo v vsej Nemčiji nepričakovano pozornost. Dr. Wirth opisuje na kratko zgodovino nemške notranje politike izza velikega poloma 1. 1918 in ugotavlja, da je centumška politika po težkih izkušnjah v 1. 1923 našla splošno razumevanje v nemškem ljudstvu. Prišel je trenutek, ko se morajo v interesu države združiti vse na ustavi stoječe sile. Centrum je posodil novi nemški državi svoje srce in svoje roke zato, da se razvije v pravo ljudsko državo, v kateri soglašala politika z duhom in voljo ljudstva. Zato je centrum vedno zavračalo vsako diktaturo kateregakoli značaja. Weimarska ustava je dobra, zato je treba skrbeti, da njen duh prekrvavi današnje državne oblike. Ohranitev in ojačanje centra je danes politična in državna potreba.

— Amerika in medzavezniški dolgov. V ameriškem senatu je govoril te dni senator Borah o medzavezniških dolgovih Ameriki. Povdaril je, da ni storila Francija dosedaj še ničesar, da bi plačevala obresti ali skušala svoj dolg fundirati, kar pravi vester dolžnik. Ureditve vprašanja dolga pa je potrebna, kajti doslej je s temi zneski obremenjen ameriški državljani, mesto inozemske vlade. Uradne osebnosti v Franciji in Italiji skušajo prepričati narod, da bo ta dolg črtan. Nahajata se na isti poti kot svoječasno boljševiška Rusija.

— Hötendorfovi spomini. Pred kratkim je izšel četrti zvezek memoarov bivšega šefa avstro-ogrškega generalnega štaba Conrad Hötendorfa, kjer obravnava dogodke, ki so se izvršili prve tri mesece svetovne vojne, to je od Ferdinandovega umora do konca septembra 1914. Knjiga objavlja razne dokumente, iz katerih sledi, da je cesar Franc Jožef bil še pred sarajevskim atentatom prepričan, da bo le

vojna razrešila težko notranje in zunanje politično krizo taktatne Avstro-Ogrske. Franc Jožef je julija 1914 dejal Hötendorfu: »Če ima že monarhija propasti, potem naj vsaj častno propade!« S tem je jasno ugotovljeno, da Franc Jožef ni hotel vojne zato, da bi zavoleval, da bi se masčeval in da bi se branil, ampak izključno le zato, da bi z magovito vojno rešil habsburško krono. Avstro-Ogrska je gradila svoja upanja na zmago na skupni vojni načrt, katerega je napravila že leta 1909 z nemškimi generalnim štabom. Po tem načrtu naj bi premagala Nemčija francosko armado v štiridesetih dneh. Nemčija bi potem po odločilu nemškega prijetju s francosko armado odposlala del vojaštva na rusko fronto na pomoč avstro-ogrski armadi. Načrt se je pa ponesrečil. Po štiridesetih dneh ni sledila zmaga nemškega orožja, ampak je doživela Nemčija velik poraz na Marni. Hötendorf pravi v svojih spominih, da se je iz izgubo bitke na Marni že pravzaprav odločila svetovna vojna v korist antante. Značilno je, da je nemški generalni štab avstro-ogrskemu dolgo časa prikrival poraz na Marni. Hötendorf doži Nemce, da so oni krivi poraza v svetovni vojni, ravno v sled neuspehov na francoski fronti.

— Usoden dodatek k odgovoru angleškega parlamenta na prestolni govor, ki ga je predlagala delavska stranka, se glasi: »Toda naša dolžnost je, da Vašemu Veličanstvu uljudno sporočimo, da sedanj svetovalci Vašega Veličanstva ne uživajo zaupanja zbornice.« — Vodja liberalne stranke Asquith, ki je že ozdravel, je nato dejal: »Dodatek delavske stranke je jasen, določen in neprikril izraz nezaupanja sedanj vladi. Francoska je naš dragi in močni sosed za čegar svobodo smo se borili. Velika vojna mora biti sredstvo k velikim ciljem. Temelj tel ciljev je prijateljstvo v Evropi, ki je možno samo tedaj, če živi Nemčija in Francija v miru.« Z izjavo Asquitha je usoda Baldwinovega kabineta zapечатena, ker je sprejem Clydesove resolucije zasiguran.

— Rusi snubijo Italijo. Kar je Mussolini naglasil možnost pravnega priznanja sovjetske Rusije, se ruski tisk venomer trudi, da bi dokazal italijanskim industrijem in trgovcem velik pomen tega koraka. Rusko zastopstvo v Italiji, z menjševikom Jordanom na čelu, razvija zelo živahno delavnost in skuša čimbolj ugoditi italijanskim zahtevam.

— Ruski državni proračun za 1923-24 znaša 1,600 milijonov rubljev. Primanjkljaja znaša 400 milijonov in bo do polovice krit z notranjim posojilom. Tekom sedanjega proračunskega leta namerava finančni komisariat izvesti denarno reformo in ustvariti denar s stalno vrednostjo.

Iz strankarskega življenja.

Seja načelstva NNS bo v torek, dne 22. t. m. ob 6. popoldne v pisarni dr. Triljerja.

Politična šola pristašev SKS se je pričela včeraj v Ljubljani. Šola je bila dobro obiskana in njen uspeh ugoden.

Beleške.

Kratka beleška. »Narodni Dnevnik« je očital prof. Reisnerju besedomstvo. Stranka prof. Reisnerja pa pravi, da je znano pokodbo kršila NNS. Ali ne bi bilo potemtakem umestno, da bi se vsa stvar razčistila pred sodiščem. Vsaj menda se vendar nismo tako daleč zašli, da bi veljalo besedomstvo kot poklon!

Lažniva poročila. Mladini že mobilizirajo svojo štampo, da bi javnost spravili v zmoto glede razveljavljenja pogodbe za ljubljanski mandat. V beograjsko »Pravdo« so poslali čisto izkrivljeno in lažnivo poročilo. Pravijo, da NNS sploh ni nobena stranka in da ne šteje nobenih pristašev. Dalje pa pravijo, da bi sploh ne bilo prišlo do sporazuma, ako bi bilo ob sporazumu znano, da vstopi dr. Ravnhir v radikalni klub. »Narodni blok«, ki sta ga vodila NNS in JDS, je postavil na volišče približno 3600 volilcev. Z mirno vestjo se lahko reče, da najmanj polovica teh volilcev, če ne več, je pripadalo NNS. Ob občinskih volitvah je namreč JDS s skrajnim napotom privabila na volišče le 1800 volilcev. Brez pomoči NNS bi bila zmaga »naprednega bloka« in s tem demokratskega kandidata izključena. Le s pripomočjo NNS je prišla JDS do edinega mandata v Slove-niji. Brez volilcev NNS bi prof. Reisner propadel in zmagal bi klerikalni kandidat. Tu je iskati bistvo in jedro sporazuma. Ki je težilo za tem, da tudi v Ljubljani ne zmaga SLS. In sedaj nam hoče dr. Žerjav natveziti, da je bilo bistvo sporazuma to, da dr. Ravnhir ne stopi v radikalni klub in da bi sploh ne prišlo do sporazuma, ako bi kaj takega le slutiti mogel. Torej iz mržnje proti radikalcem bi dr. Žerjav pustil v Ljubljani zmagati — klerikalca. Čujte, ljudje božji, in zapomnite si!

Sokolstvo.

ODČNI ZBOR LJUBLJANSKEGA SOKOLA.

Enainšestdeseti redni občni zbor ljubljanskega Sokola se je vršil v nedeljo dne 22. januarja v društveni telovadnici. Zborovanje je otvoril podstarosta br. Bogomir Kajzelj, ki je uvodoma opustil starostu br. dr. Viktorja Murnika, da se občnega zbora ni udeležil. Br. podstarosta Kajzelj je nato podal splošen pregled o delovanju ljubljanskega Sokola in prišel do zaključka, da društvo navzlic težkim gmotnim in socialnim razmeram lahko zaznamuje lepe uspehe v preteklem letu. Koncem govora se je br. Kajzelj spomnil za-služnih in dolgoletnih umrlih članov, predvsem bivšega starosta dr. Ivana Tavčarja, prof. Maksa Pleteršnika, Frana Ravnhirja, Vladimira Nečajeva in Ivana Vebra. Spomin umrlih članov so navzoči zborovalci počastili s tem, da so vstali s sedežev in zaklicali: »Slava jim!«

Iz tahnškega poročila br. Ahčina je posneti, da je imel ljubljanski Sokol dvoje večjih prireditelj v preteklem društvenem letu in sicer proslavo društvene 60 letnice in 30 letnice dolgoletnega starosta br. dr. Murnika. Proslava 60 letnice je uspeša najslajneje in so vsem še v živem spominu vzorno prirejena akademija, slavnostni občni zbor, izprevod in pozdravni večer. Glavna zasluga sijajno uspele proslave gre v prvi vrsti starosti br. dr. Murniku. Na Vidov dan je priredilo društvo na svojem letnem telovadšču jubilejno javno telovadbo, ki je dokazala, da je delovanje ljubljanskega Sokola vsestransko in smoteno v smislu sokolske ideje. Izven društva se je v letošnjem letu ustanovilo društvo »Sokolski dom«, katerega namen je zgraditi ljubljanskemu Sokolu lasten dom in s tem odstraniti kalamiteto, katere ima sedaj društvo vsled nezadostnih prostorov. Med prireditvami gospodarskega pomena je omeniti društveno maškardno, Miklavžev in Silvestrov večer. Vse te prireditve so prinesle ljubljanskemu Sokolu precejšen gmotni uspeh. Tajnikovo poročilo omenja še te-le umrle člane: V. Blumauerja, Josipa Polaka, Ivana Zamljena, Janka Jagodica, Gašpara Lundra, Alojzija Lenčka, Josipa Perdana in Frana Langa. Tajnikovo poročilo konča s pozivom, naj vsi člani brez razlike po svojih močeh delajo za napredek in uspeh društva. To delo naj smatra vsak za svojo dolžnost. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Blagajnik br. Biber poroča, da je imelo društvo v lanskem poslovnem letu 112.867 Din 25 par dohodkov in 94.042 Din 89 par izdatkov. Preostanek znaša torej 18.824 Din 36 par. Občni zbor je odobril blagajnikovo poročilo brez ugovora. Blagajnik br. Biber je nato poročal, da znašajo v proračunu za leto 1924 predvideni izdatki 84.000 Din, dohodki pa 66.000 Din. Primanjkljaj 18.000 Din bi se kril z nepredvidenimi dohodki, in slučaju potrebe pa bi odbor segel tudi po stavbnem skladu. Blagajnik predlaga, naj občni zbor dovolj v bodoče obvezno plačevanje savezne in župne članarine in odobri stalščice odbora, ki b moral v slučaju izostanka nepredvidenih izdatkov, načeti stavbni sklad Proračun kot oba predloža sta bila soglasno sprejeta.

Za prosvetni odsek je poročal br. Mejak. Društvo je priredil v preteklem letu trije predavani večjeja stila, nadalje 4 dalše in 18 krajših nagovorov. Prosvetni odsek ni mogel doseči popolnega uspeha zato, ker je bil njegov predsednik več mesecev odsoten.

Za statistični odsek je poročal br. Milosta. Število članov ljubljanskega Sokola je padlo v lanskem letu za 503, kar je posledica stremiljenja, da se sokolske vrste očistijo. To sicer slabi Sokolstvo številčno, zato ga pa krepi kvalitativno, kajti po vojni je bilo opaziti prihod novih članov, ki pa niso vedno odgovarjali sokolski ideji.

Podnačelnik br. Vrhovec je poročal o številnih društvenih javnih teovadbah in drugih prireditvah. Poprečni skupni obisk telovadbe na mesec je znašal 578 članov in 282 članice. Pri moških naraščajo 396, pri ženskem 335, pri moški deci 769 in pri ženski 309. Telovadnih dni so imeli skupno člani 119, članice 93, moški naraščajo 80, ženski 92, moška deca 54 in ženska 44. Vodstvo moškega naraščaja je imel br. Černe, moško dečo so vodili br. Kajzelj, Kostanfel in Ahčin. Sredi poslovne dobe je namkrt nastopila načelnikova kriza, ker je inž. Perko odstopil. To je bila obenem kriza v vadijskem zboru in v društvu sploh in to zadevo je treba v interesu društva in Sokolstva sploh čimprej urediti.

Načelnica s. Eliza Skalarjeva je poročala o ženskem odseku. Ženski odsek se je udeležil mnogih javnih prireditelj, akademij in zletov. Za svoj uspešni razvoj in napredek se ima odsek zahvaliti v prvi vrsti starosti br. Murniku. Telovadbo ženskega naraščaja je vodila s. Trdinova, Cotmanova in Burgarjeva. Starejšo vrsto je vodila s. Ahčinova.

O ležnem odseku je poročal br. Sterlekar. Odsek šteje 151 članov in je imel javnih nastopov 11. Izpitje je položilo 46 bratov, od teh 32 z odliko. Jezdilo je 46 bratov 820 ur.

Pred volitvami novega odbora se je razvila živahna debata, ki so se je udeležili br.: dr. Svigelj, dr. Windescher in dr. Kambič, ki so razmotrili razmere v ljubljanskem Sokolu in poljasnili vzroke nesoglasja, ki so nastala v telovadnici. Nato so se vršile volitve, ki so dale te-le rezultate: Kot kandidata za starosta sta dobila dr. V. Murnik 102 in br. Kajzelj 98 glasov. Podstarosta br. Kajzelj (100) in inž. Poženel (100), načelnik inž. N. Perko (101), vakantno (97), načelnica ženskega odseka s. Skalarjeva (200). Odborniki: dr. Hadžij (200), Knez Saša (200), L. Strauss (200), F. Ahčin (200), s. Možinova (200), J. Rus (199), P. Skalar (199), s. Podburškova (186), J. Malnar (102), dr. Kambič (102), M. Babšek (102), S. Simončič (102), O. Pehani (102), J. Burger (102), J. Deu (101) in L. Franke (101). Namestniki: dr. J. Demšar (200), B. Jaklič (199), s. Cotmanova (178) in M. Korenini (102); pregledovalca računov F. Barle (100) in V. Pink (100).

Samostanske šole in Sokolstvo. Na eni zadnjih sej predsedstva COS se je na vprašanje neke župe razpravljalo o tem, more li član Sokola pošiljati svoje otroke v samostanske šole. Predsedništvo je izjavilo, da obsoja podoben čin, da ga konkretni slučaj ne spada v kompetenco predsedstva, ampak zgolj v kompetenco dotičnega društva, ki naj ga skuša rešiti z bratskim poukom in polasniliom.

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 21. januarja 1924.

Boj proti draginji.

Včerajšnja popoldanska izdaja »Jutra«, ki se še vedno po nevernem nazivu »Slovenski Narod«, se je silno razkorajala radi protidraginskega zakona, ki ga nameravata izdati finančni minister Stojadinović in trgovinski minister Kojč.

Demagoško kričavi stavki popolne demagoge »Jutra« nas pravzaprav odvezujejo dolžnosti, da bi na nje odgovarjali. Ker pa smo tako zlobni, da nečemo pripustiti demagogiji zmage in se poleg tega blebetavi »Slov. Narod« zaletava koncem svoje demagogije tudi v nas, mu ne ostanemo odgovoriti dolžni, temveč mu s sočnim odgovorom dajemo priliko za nesočno jecljanje.

Pred vsem bi opozorili »Slov. Narod«, da manje spi in da v prihodnje raje pogleda v »Narodni Dnevnik« in v njegovi številki ob 6. t. m., torej pred 2 tednom, bi našel vse, kar je treba vedeti o škodljivosti protidraginskega zakona.

Drugič bi bolje storil »Slovenski Narod«, da se ne bi zgražal le nad prihodnjimi protidraginskimi zakoni, temveč tudi nad že obstoječimi. In ne samo nad zakoni, temveč tudi nad njihovimi stvaritelji! Kdo pa je oče tiste- ga famoznega protidraginskega zakona, po katerem je kaznovan tudi oni trgovec, ki nima na v izložitvi razstavljanih radiški označeni ceni, ker se menda z radiškami dela draginjo?

Ali ni to dr. Žerjav?

Kdo pa je najbolj preganjal s svojimi smešnimi protidraginskimi zakoni trgovce in obrtnike, če ne demokratski minister?

In tretjič! Predno se »Slovenski Narod« zgraža, naj tudi priobči novi protidraginski zakon! Je vendar celo za »Slov. Narod« smešno, če pravi, da si sam ne more misliti, da je bil izdan tak zakon, potem pa se zgraža.

Svetovali bi pa »Slov. Narod« tudi to, da manj uganja hinavščine s klicem na vkup v eno fronto! Odkar je prodan, je samo razdiral in zato je njegov klic samo spekulacija na pozabljenosti in neumnosti! Ti pa v slovenski javnosti vendarle še nimajo večine!

Končno pa še par besedi o protidraginskem zakonu. Vedno si upamo zagovarjati trditve, da je mnogo velepodjetij, industrijskih in bančnih, ki brez povoda in zločinov draže ljudstvo neobhodno potrebščine. Ravno zato pa pravimo, da je proti tem velikim pijavkam oster protidraginski zakon umesten! In če je takega nameraval minister Stojadinović, potem rečemo — čast mu!

Dobro pa se zavedamo, da ni nikjer bolj pregrešno, kakor ravno pri protidraginskem zakonu, če se male obeša, velike pa pušča. Na tem sistemu pa stoji sedanjí protidraginski zakon, ki ga je izdal demokratski minister!

To naj bo v dopolnilo našim izvajanjem od 6. januarja, ki jih je »Slov. Narod« seveda prespal. In konstatiramo samo še to, da ni vsak protidraginski zakon slab, temveč da je absolutno slab le tisti, ki ga je izdal demokratski minister in kar hoče »Slov. Narod« na komando prikriti z demagogijo!

OBČNI ZBOR »SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA«.

Občni zbor »Slovenskega zdravniškega društva« se je vršil v nedeljo dne 20. januarja popoldne ob 15. uri 30 minut v dvorani ljubljanske univerze. Obenega zbora sta se udeležila tudi delegat »Hrvatskega zdravniškega društva« dr. Božić in urednik »Zagrebskega« »Liječničkega Vjestnika« dr. Jeličević. Za zdravniško zbornico v Sloveniji je bil navzoč predsednik dr. Gregorič. Zborovanje je otvoril predsednik dr. Jamar, obdržal društveno delovanje, pojasnil spor z zavarovalnicami in povabil družbene naloge z ozirom na organizacijo strokovnih predavanj in poljudnih znanstvenih predavanj za širšo občinstvo. Strokovna znanstvena predavanja in demagogične so se vršile v preteklem društvenem poslovnem letu pod vodstvom dr. Slajmbergerja. Predavanj je bilo dvajset in so se zaključila s pravimi uspehi. V zadnjem času je društvo skupno s »Pravniškim« priredilo za pravniške kroge tudi več predavanj, ki so bila prav dobro obiskana.

Tajniško poročilo je podal dr. Trtnik in »Liječniški Vjestnik« dr. Blumauer. Po odobritvi teh dveh poročil je bil sprejet predlog, da se »Liječniški Vjestnik« še nadalje obdrži kot običajno društveno glasilo.

Na občnem zboru je bila sprejeta resolucija dr. Ambrožiča, v kateri se izreka »Slovensko zdravniško društvo« proti temu, da se po ukinitvi ministrstva za socialno politiko oddeli zavarovanje delavcev ministrstvu trgovine in socialna higijenska politika deca ministrstvu prosvete. Ministrstvo prosvete ni poklicano za strokovno socialno higijensko zaščito dece, ker ima svoj edini krog na polju vzgojne zaščite. Tako oddelke za zaščito dece, kakor oddelke za zavarovanje delavcev spada po likvidaciji ministrstva za socialno politiko edino le v kompetenco ministrstva za narodno zdravje. Nadalje resolucija dr. Ambrožiča, v kateri se poziva vsi društveni člani, naj se s čimveč vnemo posvetijo poljudnim zdravstvenim predavanjem, je bila prav tako soglasno sprejeta.

Dr. Pintar je za ozirom na spor zdravnikov z okolnim uradom za zavarovanje delavcev v Splitu in Beogradu predlagal resolucijo, da smatra »Slovensko zdravniško društvo« za neobhodno potrebno, da se poleg delegatov-delodajalcev in delojemal-

cev v upravi osrednjega urada in okrožnih uradov za zavarovanje delavcev pripusti tudi zastopstvo zdravnikov in to potom svoje zbornice. Resolucija je bila sprejeta.

Vojtve novega odbora se bodo izvršile na prihodnjem izrednem občnem zboru.

Pred občnim zborom »Slovenskega zdravniškega društva« so dopoldne ob 11. uri v srebrni dvorani »Uniona« zborovali zdravniki okrajnih bolnišniških blagin. Posvetovanje se je nanašalo na aktualno vprašanje o sodelovanju in odločevanju zdravnikov na vodilnih mestih osrednjega urada za zavarovanje delavcev, kakor tudi o gnočnih zahtevah, ki se nanašajo na sodelovanje zdravnikov.

Pred občnim zborom »Slovenskega zdravniškega društva« je zboroval popoldne tudi »Pokojski« zaklad zdravniškega društva in odobril računski izkaz za leto 1923 ter sprejel za leto 1924 proračun, ki izkazuje 20.500 Din dohodkov in 8.500 Din stroškov. Sklenjeno je bilo, da se ima društvena članarina 100 Din plačati vsako leto do konca februarja.

— **Upravni svet Mestne hranilnice ljubljanske.** Ministrstvo za notranje zadeve je z razsodbo od 18. decembra 1923 prizvil g. dr. Ravnharja in tovarišev proti odloku pokr. uprave za Slovenijo glede izvolitve upravnega odbora Mestne hranilnice ljubljanske — **zavrnilo.** Razlogov za to svojo odlobo ministrstvo ne navaja, marveč se na kratko sklicuje na razloge izpodbijane sklepa. Pritožba se je opirala glavno na dejstvo, češ, da funkcija doba prejšnjega upravnega sveta Mestne hranilnice še ni potekla in da vsled tega izvolitev novega upravnega sveta ni na mestu. Z zavrnitvijo te pritožbe zavladala tudi v Mestni hranilnici ljubljanske — **klerikalno - komunistična večina.** Dr. Žerjav pa razbija napredni blok ter ga naravnost onemogočuje z dejanji, kakor je famozno razveljavljeno sporazuma glede ljubljanskega mandata. Saj smo rekli: tertius gaudet!

— **Demokrati psujejo in kriče dalje.** Človek bi mislil, da se bodo mladini sedaj, ko so na seji načelstva JDS z razveljavljenjem sporazuma med JDS in NNS glede ljubljanskega mandata — »zmagali« spočili na svojih žalostnih lavirah. Toda ne, psujejo in kričijo kakor zganjar, ki se brani plačati ceho, da, čisto v tem položaju so. Tudi oni se branijo plačati ceho, izpolniti sklenjeno pogodbo, in zato se dero. Najboljši znak, da imajo slabo vest, ki jo hočejo prevrniti s kričanjem. Pa jim nič ne pomaga. Plačati bodo morali svojo ceho, tako ali tako.

— **Priobčite besedilo sporazuma glede ljubljanskega mandata!** Načelstvo JDS v svojem famoznem sklepu na dolgo in široko pripoveduje, v katerih točkah je načelstvo NNS kršilo sporazum in kaj vse je obsegal ta sporazum. Značilno pa je, da ne objavi dobesedno tega sporazuma, kakor se je napisal in podpisal od pooblaščenec obeh strank in od samega prof. Reiserja. Niti »Jutra«, niti »Slov. Narod«, ki se tako radi postavljata v pozici »nepristranskega« opazovalca, ga do danes nista prinesla. Ker se ne upajo in nimajo poguma, ker jih je sram. Ker bi se na ta način njihovim lastnim pristojnim odprli oči ter bi spoznali resnico. Videli bi, kaj vse maklavisti JDS danes skušajo vtihošati v pogodbo in izpuščati iz nje vse, kar jim ni všeč. Saj je prof. Reiser po »Jutrovnem« poročilu o shodu zaupnikov JDS celo sploh zanikal, da bi se bil obvezal tako, kakor kaže pisani in od njega podpisani sporazum. Torej: priobčite dobesedno besedilo sporazuma, da se bo jasno videlo, v koliko drže za enostransko razveljavljanje pogodbe navedeni razlogi in kako zelo se tejejo ti razlogi z besedilom in duhom pogodbe. Stavimo, kar kdo hoče, da tega ne bodo storili. Slaba vest (če imajo sploh kaj vesti), jim tega ne dopušča in prikriti jo morajo pred lastnimi pristaji. Radovedni smo le, koliko časa se bodo ti »verni pristaje« še pustili vleči za nos.

— **Errata corrigé!** V našem članku »Ciljagovori čitatelj ta odstavek v tem smislu enega stavka. Napisali smo namreč: »Da pa o pogovoru, da dr. Ravnhar ne vstopi v radikalni klub. govora biti ni moglo, dokazuje pisani sporazum sam, ki bi se v njem čisto gotovo napisal ta pogoj, če bi bil stavljen. Posebno ko pravi načelstvo JDS, da je baje polagalo tako posebno veliko važnost na ta pogoj. A ne samo to, napisalo se je baš nasprotno, namreč, da si načelstvo NNS kakor tudi načelstvo JDS v tem pogledu varujeta svobodo roke.« Naj blagovoli čitatelj ta odstavek v tem smislu popraviti.

— **Predavanje v društvu Pravniki.** Dne 23. (sreda) januarja t. l. bo predaval gosp. izredni univerzitetni profesor dr. Gjorgje Tasić o predmetu »Meje med odgovornostjo države in uradnikov«. Pričetek predavanja ob pol 5. uri popoldne v Justični palači, prvo nadstropje soba 79. Vabijo se društveniki kakor tudi gostje, ki se za predmet zanimajo.

— **Aktičnemu odboru za pomoč vest-falskim Slovincem** je izplačala ljubljanska mestna blagajna po naročilu župana dr. Perića — 5000 Din.

— **Znak »Jadranske Straže«.** Jadrska Straža v Splitu je poslala te dni ministrstvu za notranje zadeve v odobrenje svoj znak, ki obstoja iz državne zastave, na kateri je vstreb budovan Kraljeviča Marka in inicijali Jadranske Straže v črtilici in latiniči.

— **Pravna fakulteta v Novem Sadu.** Novi Sad se je začel zadnje čase zelo zanimati za subotično pravno fakulteto. Kolo naprednih žena v Novem Sadu je odposlalo kl novosaškemu županu zadnje dni deputacijo, ki ga je prosila, da se zavzame za preselitev omenjene fakultete v Novi Sad. Ministrski svet je sicer že odločil, da se preseli pravna fakulteta iz Subotice, toda ni še dočleno, ali v Sarajevu ali Novi Sad, ali kam drugam. V Novem Sadu bo sklicana te dni posebna enketna, ki bo odločala, kakšne mere je treba podvzeti, da pridobi mesto pravno fakulteto.

— **Znižane vozne cene za društva.** Prometno ministrstvo je odredilo, da se smejo izdajati izkaznice za znižano vožnjo članom raznih društev samo po enkrat na leto.

— **Osnovne šole v novih naselbinah.** Ministrstvo za agrarno reformo se je obrnilo na prosvetno ministrstvo, da ustanovi v

novih naselbinah, v kolikor mogoče kratkem času, potrebno število šol. Večje število šol bo ustanovljenih na Kosovem polju.

— **Paskijević obsojen na 10 let ječe.** Včeraj ob 8. uri zjutraj je razglasil zagrebski kazenski senat sodo v procesu proti roparskemu morilec Hrvoju Paskijeviću. Razpravna dvorana je bila do zadnjega kotička nabito polna, na hodniku in zunaj se je nabralo veliko radovednega občinstva, ki je med grobnim tišino pričakovalo razglasitve. Točno ob 8. uri se je sestal senat in predsednik senata dr. Vajić je prečital sodo, po kateri je obsojen Paskijević na 10 let ječe. Paskijević je obsojen na to kazeno z ozirom na mladoletnost, ker določa zakon za mladoletne kot najvišjo kazeno 10 let ječe. Pri odmeri kazni se je vpoštevala kvalifikacija zločina in je sodišče prisodilo kazeno v najvišji dovoljeni postavki. Poleg tega mora obsojenec takoj plačati ženi umorjenega Jeličiča 25.000 Din pogrebne stroške 1500 Din, in 11.000 Din njemu zastopniku; dalje mora plačati ženi umorjenega Kana-jeta 25.000 Din, za uprni danar 75.000 Din, njemu zastopniku 11.000 Din, končno še 300 Din sodne takse. Po izreku obsodbe je izjavil državni pravnik, da se proti Paskijeviću uvede še kazensko postopanje radi zločina obrekovanja ker je dolžil Thier-ryja soudeležbu pri umoru. Zakon določa za ta zločin kazeno 5 do 10 let.

— **Opozorilo glede zastrupljanja vran.** V okolici mestne občine (na Barju, v Mestnem logu, na ljubljanskem polju in na Kodeljevem) se po snegu nastavlja vranam s fosforjem zastrupljena vada. Nastavljanje strupa se sme vršiti samo od osebe, ki imajo tozadevno licenco ter so za pravilno ravnanje pri tem delu osebno odgovorni, in sicer na prostorih, ki so od javnih potov vsaj 200 metrov, od selišč pa vsaj 400 metrov oddaljeni. Dotični prostori se morajo za- znamovati s primernimi tablicami, ki naj občinstvo opozore na nevarnost. Zastrup- ljenje vade in poginuli vran naj se nihče ne dotika! Paziti je, da tudi domača žival (perutnina, psi) ne pride v dotiko s fosfor- jevim strupom.

— **Iz ujetništva se je povrnil 12. t. m.** neki Josip Kovač, bivši nadzornik železni- ske proge v Subotici. Kovač je bil ujet na ruskem bojišču l. 1914 in je preživel v ujet- ništvu celih 9 let. Rusi so ga že l. 1915. odpravili v Sibirijo in je bil tam skupaj s kakimi 5000 bivšimi avstrijskimi ujetniki. Po Kovačevem pripovedovanju se nahaja v Rusiji še kakih 5000 avstrijskih ujetnikov, med katerimi je pretežna večina Jugoslovanov.

— **Dve tatvini.** Branjevki Frančiški Ko- šir je bilo ukradeno iz stojnice na Gospo- svetski cesti nekaj štrukljev, past in trije venci fig. Mariji Petavič pri Gospodarski zvezi na Dunajski cesti pa je bilo ukra- deno iz hodnika 2 rjahi in 2 brisači v skupni vrednosti 600 Din.

— **Nasilen vlomilec.** Zidar Matko Čurk na Mirju št. 3 je zasačil pred nekaj časom na svojem dvorišču zvečer nekega moškega, ravno ko je hotel odnesti nekaj stavbe- ga lesa. Ko ga je pozval na odgovor, ga je udaril neznanec z desko po glavi in po- begnil. Vlomilec je bil velike in močne po- stave in je izgubil na begu pešniast klobuk s črnim trakom.

— **Smrt v ognju.** V beografskem Na- rodnem gledališču je bil uslužen kot kur- jak Nikola Mačković iz Slavonije, ki je trpel pogosto na epileptičnih napadih. Ko je hotel v soboto zopet nametati premog na ogenj in je odprl peč, ga je zopet napadla bolezen in padel je v žarečo peč. Vsega ožeganega so prepeljali v bolnico, kjer je dve uri nato v groznih mukah umrl.

— **11.000 Din je ukradel v Zagrebu neki** Ljudevit Ivkanec, dijak trgovske šole, učen- ki iste šole Stetić Rački. Ker je pogosto obiskoval svojo součenko v raznih šolskih zadevah, je ob neki priliki videl, da ima Stetić v predalu umivalnika večjo vsoto denarja. Mikalo ga je nekaj dni in dečko se je trdno ustavil tatinskim željam. Zadnje dni ga je pa le premamili pohlep po de- narju in v vtihošati se je v stanovanje in odnesel vsebino iz predalčka. Ko so ga na policiji zasilili, je svoje dejanje priznal in tudi povedal, da je zapravil denar v družbi lahkoživih prijateljev, katerih se v Zagrebu vedno najde dovolj. Mati je takoj plačala za nadebudnega sinčka 4000 Din. Obtožene- c je bil enkrat že obsojen na 6 mesecev ječe zaradi tatvine perila, drugič 2 leti težke ječe zaradi raznih tatvin, lansko leto se je pa zagovarjal zaradi tatvine kolesa. Iz- ročili so ga sodišču.

— **Spolne bolezni v Sarajevu.** Pretek- lega leta je obiskalo državno ambulanco za kožne in spolne bolezni nad 50.000 bol- ničkov. Nad polovico teh bolničkov je bole- hlo na sifilisu, ki je po mnogih kraljih Bos- ne in Hercegovine dedna nadloga in so ga že pred davnim časom v Bosno zanesli Turki.

— **Voditelji volvodinskih orjunašev are- tirani.** Državni pravnik v Novem Sadu je dal aretirati voditelja volvodinskih orjuna- šev, tajnika Dobroslava Jevdijevića, ker je v Zločinah pred zbranimi kmeti govoril in jih pozval k orožju proti sedanemu režimu, češ, da ima Orjuna danes toliko pri- padnikov, da lahko z orožjem v roki javno obračuna z vlado.

— **Beografski tehnik v Osijeku.** Prihod- nje dni bodo obiskali Osijek slušatelji beo- grafske tehniške fakultete, da si ogledajo ondota industrijska podjetja. Osješka tr- govskina in obrtna zbornica pripravila slu- šateljem, katere bo vodil profesor Kosta Todorović, svečan sprejem.

— **Večja partila delavcev se sprejme** za spravljanje snega raz ljubljanske ceste. Oglasi se je treba ob 7. uri zjutraj pri mestnem cestnem nadzorstvu na magistratu.

— **Celjske vesti.** Predsednikom stanovanjskega urada je bil na zadnji seji občinskega sveta izvoljen upravitelj javne bolnice Ivan Prekoršek, ker je dosednji predsednik, podžupan Zabkar, po- novno izvolitev iz stvarnih razlogov odklo- nil. — Tržne pristojbine so se na celjskem trgu povišale za 100%. — Od- krili so v vaseh Trnovlje in Bukovžlak pri Celju večje plasti lignita.

— **Mariborske novosti.** Prihodnja seja mariborskega občinskega sveta je določena za petek 25. t. m. ob 7. uri zvečer z običajnim dnevnim redom. — V drugi po- lovitvi meseca marca t. l. se vrši pomo- čniška preizkušnja pri Kovinski obrtni zdruzi. — Nestor mariborskih Slo- vences dr. Pavel Turner je obhajal dne 21. t. m. svoj 83. rojstni dan. — V okviru mla- dinskega odseka tukašnjega Sokola se je pod vodstvom g. Lavrenčiča priredila v nedeljo popoldne v Narodnem domu ma- rijska predstava »Začarani princ«. Igrali je prisostvovala polna dvorana mal- čkov, ki so z veseljem sledili lepim priz- tom. Zleteli bi bilo, da se našim najmlaj- šim večkrat nudi nedolžno razvedrilno te- vrste! — V četrtek 31. t. m. ob 8. zvečer

se vrši v Narodnem domu ustanovni občni zbor Češkoslovaško-ju- goslovenske lige v Mariboru. — **Smrt v kaznilnici.** Dne 17. t. m. zju- traj so našli v tukašnji kaznilnici kazne- ca Abida Berničanina mrtvega v njegovi celici. Domneva se, da je Berničanin vsled nepoučenosti upihal plinsko luč, nato pa pustil plin odprti ter se je tako zadušil. Berničanin je bil iz južne Makedonije in je bil zaradi ropa obsojen na 15letno ječo. — Med salvo, ki je bilo minulo soboto pri blagoslovljanju vode oddalo javstvo na Trgu svobode, so se nekemu kmetu spla- šili voli ter zdirjali med nasade na Ju- goslovenskem trgu, kjer pa niso napravili posebne škode. Nezgodna se ni pripetila ni- kakršna. Lastnika volov tudi ne zadeva nikakršna krivda, ker živine ni mogel za- držati. — Včeraj je aretirala tukašnja policija 30letnega brezposelnega rudarja Dominika R., ki ima na svoji grbi razne pregrehe proti tuji lastnini. Dolgoprimeža liče celjsko okrožno sodišče zaradi neke večje tatvine. Razen tega je tudi osuđen, da je v noči na 14. septembra m. l. vlomil v gostilno Matilde Repe v Spodnjem Spor- čiču in odnesel razne stvari v skupni vred- nosti okrog 15.000 dinarjev. Izročili so ga sodišču. — V zvezi z dogodki na poštnem uradu pri Sv. Lovrencu na Dravskem po- lju in pri poštnem uradu na Ptujski gori sodišču izročeni sestri poštarici Zmizkarjevici sta bili zopet izpuščeni na svobodo, ker preiskava proti njima ni mo- gla ugotoviti ničesar obtežilnega.

— **20 para taksa v Mariboru** ne gre kaj dobro izpod rok, ker se gostje po gostilnah in kavarnah plačajo takse zelo upirajo, zlasti oni, ki prihajajo v gostilne samo iz potrebe, da pijejo osminko vina, ali čajsko mleka. — Tobak iz Srbije prodajajo po ma- riborskih trafikah paket po 5 Din, dani nosi na ovitkih tiskano ceno 4 Din 50 par. Poleg tega nedopustnega povišanja se dobi tudi paketi, ki tehtajo samo 22 gramov. Fi- nančne oblasti bodo pa lahko ugotovile, kje tiči nepravilnost.

— **Ptujske vesti.** Ze doigo zasle- dovani ptiček Jurij Ferčič je bil dne 18. t. m. od tukašnje policije aretiran, med tem ko je po mestu prodajal ukradene pre- dmete. — Neki Lužar Matija je bil areti- ran, ker je iz milodarnih nabiralnikov v stolni cerkvi v Ptuj kradel denar. Ko je bil preiskani na policiji, mu je padla velika vsota denarja iz spodnjih hlač. — V to- varni usnja »Petovlja« na Bregu pri Ptuj se je čevljarji pomočnik Čišek Mar- tin z nožem nevarno urezal v desno roko. — Pri tukašnjem usnarju Fr. Potočniku si je vajence Kozenburger Rudolfa močno poškodoval levo nogo.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je na- kazal g. dr. Fran Ster, ravnatelj zdravil- šča v Rogasški Slatini, 100 Din, mesto venca na krsto blagopok g. dvor. svetniku dr. Bog. Senekoviču. — Ženska Ciril-Metodova podružnica v Kranju je poslala CMD znesek 807 Din kot novoletno odkupnilno kranjske ženske podružnice. Vsem darovalcem iskrena hvala!

— **Našel se je zavoj z ročnim delom.** Dobi se v Florjanski ulici št. 13. III. nadst. desno pri gospe Jeršek.

Kronika.

— **K Oplenjena košara.** V Rožni ulici št. 15 v Ljubljani sta vlomila dva znana tatova in izpraznila veliko košaro, v kateri je bilo več obleke, perila in čevljev, klobuk in britve v skupni vrednosti 5000 Din. O sto- rilih nimajo dosedaj še nobene sledi, pač pa sta morala biti vlomilca domačina, ki sta domače razmere prav dobro poznala.

— **K Star tat.** Ze 28krat radi tatvine in vlačganja predkaznovani Franc Keršmanec z Viča pri Ljubljani je poneveril stavbeniku Rudolfu Ročaku v Trbovljah večjo mno- žico firneza, siktavne in barv, ter nekaj čo. plizev v skupni vrednosti 400 Din ter je neznanokam pobegnil.

— **K Zepar na vlaku.** Profesorju muzičke akademije v Zagrebu, Josipu Tkaliču, je bila ukradena v vlaku v Zagrebu rujava usnjata listnica, v kateri je imel 600 Din gotovine in potni list avstrijskega in poljskega konzulata.

— **K Kolo, znanke »Puche« črno, z novimi** plašči znanke »Semperite«, z dvojno zavo- ro, poniklano, vredno 2800 Din, je bilo ukradeno tvrdki »Agraria« v Mariboru.

— **K Ukradeno blago.** Na prometnem ko- lodvoru v Zidanemmostu so ugotovili, da je bilo vlomljeno med vožnjo iz Siska v Zidanmost v neki tovorni voz, iz katerega je bilo ukradeno 12 bal manufakturnega blaga znanke »Rid 857«, težkih 156 kg. Po- siljatev je bila oddana v Novem Sadu na naslov Broder—Dunaj.

— **K Valski elektrarni** je ukradel neki Ivan Glaser črno zlatko sukno, sivo gurnjo in bel platnen slaničnjak v skupni vrednosti 2000 Din, ter je neznanokam — brzokoe preko meje — pobegnil.

— **K Cestni rop.** Neznani moški je na- padel v bližini vasi Črmočila pri Sentjuru ob juž. žel. pismovozu Antona Kranja in mu vzel nasilno poštno torbo v kateri je imel več različnih znamk, 750 Din gotovi- ne, ročno svetilko in pisma za dve vasi. Ropar je bil zavil v črno blago in je po- begnil v smeri proti Planini.

— **K Ukraden primož.** Ključavničarji in instalaterji Francetu Smajdkeu na Jeseni- cah, doma iz Radovljice, je ukradel nekdo pri stavbi Stupiceve vile v Knezovi ulici 35, težak železen primož, vreden 900 Din.

— **K Iz čakalnice primarja dr. Minafa** na Dvornem trgu je bila ukradena Mariji Krampelnovi s Celovske ceste, površna čr- na jopa vredna 600 Din.

— **K Dva berača.** Zaradi beračenja in brezposelnega postopanja je aretirala poli- cija pri Flegrari na Zaloški cesti sedarja Franca Likozarja, doma iz St. Jerneja, na Dunajski cesti pa nekega Janežiča Alojzja doma iz Kostrevnice na Hrvatskem. Likozar se je pri aretaciji vrgel na tla in razbil okrog sebe tako, da je moral poklicati stražnik pomoč.

Podpirajte Jugoslov. Matico!

SKINO MATICA

22. in 23. jan.

Ljubzen plesalke Lole.

Krasna pravstvena drama v glavnih vlogi: gospođa Jutina Johnson.

Društvena vesti.

Predavanje »Bratstva«. Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Ljubljani prireja vsa- ko sredo redna predavanja v svojem dru- štvnem prostoru v Narodnem domu. Zad- njo sredo je predaval profesor dr. Peterlin o zgodovini kmečkih uporov. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno. Jutri ob pol 8. uri zvečer predava g. Ivo Stempihar o socialnem zavarovanju. Dne 30. t. m. bo predaval dr. Grošelj o naravoslovju, dne 6. februarja pa dr. Pitmanic o ustavi.

Na občnem zboru Društva nižjih drž. uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani dne 6. januarja 1924 je bil izvoljen za predse- dnika Ivan Nučič za namestnika Marko Stu- hec, za tajnika Josip Miklavčič, namestnik Mihael Kos; blaginjak Luka Pišter, namest- nik Franc Marinkič; odborniki Franc Pov- lič, Mihael Kosmač, Ivan Magelje, Franc Cven, Josip Senk in Rudolf Železnik. Za pregledovalce računov Ivan Otrin in Karel Zorko. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se ustanovi poseben fond za slučaj smrti. Prispevek znaša 5 Din za člana, ravno toliko za ženo. Pristop je neobvezen. Ob vsakem smrtnem slučaju člana oziroma soproge, ki je vključena pri tem fondu, dobi svojci, dediči vso vsoto tega fonda takoj izplačano. V tem slučaju pa morajo vsi člani tega fonda nemudoma zopet na novo vplačati po 5 Din, da je vsota zopet zalo- žena za nadaljnji smrtni slučaj. Društven odbor je na svoji seji dne 14. t. m. sklenil pozvati vse nižje državne uslužbence, na- bi se strnili vsi v eno možno društvo, ker le v moči se da dandanes doseči, da se naš skrajno žalostni položaj zboljša.

Veliko senzacijo je vzbudila po celem Mariboru vest, da je Götzova dvorana zo- pet izročena društvom na razpolago. Zato se vrši že l. febr. ob 20. uri planinski ples, ki bo letos gotovo najbolj obiskan, ker so odpadli trgovski, umetniški in ples posame- brambe. Vrše se že analize priprave, ta- ko, da bodo prišlo na svoj račun ne le mlado, ne le planinci, temveč tudi oni, ki so letos priključeni za kori imenovane pri- reditve. Kot posebnost planinskega plesa pa bo neprisiljenost in pravo planinsko raz- polojenje, ki vlada vedno na planinskih plesih. Baje se pripravila tudi mestrsko presenečenje.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sreda 23. jan. Hamlet. Red D.

Četrtek 24. jan. Othello. Red F.

Petek 25. jan. Golobček. Red A

Sobota 26. jan. Hamlet. Red C.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sreda 23. jan. Suzanna tajnost, Mo- zart in Salieri. Gianni Schicchi. Red E.

Četrtek 24. jan. Zaprti. (Generalna vaja.)

Petek 25. jan. Traviata. Izven. Gostule ga. Wesel-Polla.

Sobota 26. jan. Aida. Red F.

REPERTOAR MARIBORSKEGA GLEDALIŠČA.

Torek, 22. t. m.: »Lumpacij vagabund«.

Primorske vesti.

Posla za Italijo, Italijanski ministrstvo pošle in telegrafska opozarja vse one, ki pošiljajo pisma v Italijo, da pišejo naslove kar najbolj razločno. Vsak naslov mora vsebovati tudi pokrajino, v kateri leži namembna pošta. Pri pošiljateljnih, namembnih in male vasi, mora biti v naslovu označena tudi občina, v katere okraju leži dotična vas. Na pošiljateljnih in mesta mora biti označena številka poštnega okraja. Pisma, naslovljena na imetnike poštne predloge, morajo nositi v naslovu številko dotičnega predloge.

Francoski konzul v Trstu okraden. Tržaški tatovi so v petek ponoči pokazali, da nikomur ne prizanašajo, ampak kradejo, kjer in kar morejo. Vdrl so v stanovanje francoskega konzula v Trstu, pa mu odnesli zlato uro z verigico, več finca perila in drugih stvari, da ima konzul nad 2500 lir škode.

Zenska podružnica »Šotskega društva« v Trstu je priredila učencem zasebne šole pri Sv. Jakobu božičnico in pri tem obdarovala z raznimi darili in čarilci 430 otrok, 183 dečkov in 247 deklic.

Sport.

Avstrija : Italija 4 : 0! V nedeljo se je vršila v Genovi pred množičnim občinstvom mednarodna nogometna tekma med reprezentacama Avstrije in Italije. Avstriji, ki so v vsakem oziru nadkriljale Italijane, so po lepi igri zmagali z 4 : 0. Avstrija je s to zmago dosegla po vojni svoj prvi pozitiven uspeh napram Italijanom.

Občni zbor S. K. Hermes. V nedeljo predpolno se je vršil v Šiški v lokalni gostilni Stepic redni občni zbor S. K. Hermes. Skupščina, katere se je udeležilo članstvo v zadovoljivem številu, je bila prav živahna ter je potekala povsem gladko. Zastopani so bili na skupščini tudi prijateljski klubi in organizacije, in sicer za LNP g. inž. Hrovatin, za S. K. Primorje g. Kuret ter S. K. Ilirijo g. Sircelj. Vodil in otvoril je občni zbor g. Kepec. Po poročilih klubovih funkcionarjev je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Kepec A., podpredsednik Zuhalek, tajnik Faval, blaginjak Vizjak, ter odborniki: Lukežič, Pleš J., Sterle, Gruden, Jesih, Bergant.

Zdravstvo.

APNENI PRAH KOT ZDRAVILO.

Po pravici smatramo prah v splošnem kot enega najhujših sovražnikov človeškega zdravja, posebno pa človeških sopil. Vendar se zdi, da je jako droben apneni prah pod gotovimi pogoji ne le neškodljiv, ampak celo koristen in sicer pri tuberkulozi. Zelo davno so opazovali zdravniki, da so delavci apnene industrije skoro imunski za tuberkulozo in da so tuberkulozni delavci, ki se jih je zaposlilo v tej stroki, popolnoma ozdraveli. Ta učinek apnenega prahu bi mogli razlagati na ta način, da pospeši apneni prah, ki pride v pljuča, izapnenje in uniči tako tuberkule. Mogoče pa je, da učinkuje uničujoče na tuberkule alkalijevi oksidi, ki se nahajajo v apnenem prahu. Ti alkalijevi oksidi hlastno vsrkavajo vodo in jo vežejo. Omenjena opazovanja laikov in zdravnikov zaslužijo gotovo, da se jih natančneje preizkusi.

Pri opeklinah pokrijmo, da utesimo bolečine, prizadeti del kože z vato, platnenimi ali bombažastimi tkaninami, ki smo jih namočili v čisti masli, makovem ali oljnim olju. — Ako se kakšni osebi v name oblika, vrzimo jo hitro na tla, pokrijmo jo z oblačili, preprogami, odejami itd. in jo tako odeto naglo valjamo sem in tja. Ako se je tebi samemu vnela oblika, se moraš istotako skušati rešiti s tem, da se naglo valjaš po tleh.

Vpr.: Imam hčerko dve in pol leta staro, ki se ni shodila. Kako ji pomagati?

Odg.: 1. V tem slučaju se morate na vsak način obrniti na zdravnika. Otroci imajo mehke kosti iz raznih vzrokov: te pa more ugotoviti le zdravnik po temeljiti preiskavi ter odredi temu primerno lečenje. — 2. Najverjetneje ima otrok t. zv. rahitis ali angleško bolezen. Lečenje brez zdravnika je v tem slučaju nemogoče.

Borzna poročila.

Beograd, 21. januarja. Devize. Dunaj 0,1225—0,1227. Budimpešta 0,33—0,35. Bukarešta 43,45—43,50. Zeneva 1507,50—1512,50. Milan 379,50—380,50. New York 87,25—87,35. Pariz 393,50—394,50. Praga 254,25—254,50. Sofija 60—62.

Zagreb, 21. januarja. Devize. Dunaj 0,1220—0,1240. Budimpešta 0,305—0,335. Bukarešta 42,50—45,50. Italija, izplačilo 379,75—382,75. London, izplačilo 368,25—371,25. New York, ček 86,75—87,75. Pariz 387,50—392,50. Praga 253—256. Sofija 0,06. Svica 1510—1520. Varšava 0,0003. — Valute. Dolarji 85,75—86,75, češkoslovaške krone 250—253,50, francoski franki 380—0, napoleondori 330—335.

Curih, 21. januarja. New York 579,50, London 24,1. Pariz 25,35, Milan 25,075, Praga 16,80, Budimpešta 0,0206, Bukarešta 2,90, Beograd 6,60, Sofija 4,15, Dunaj 0,008125, avstrijske krone 0,00815.

Dunaj, 21. januarja. Devize. Beograd 816—820, Berlin 15,50—16,10, Budimpešta 2,41—2,51, Bukarešta 355—357, London 298,200—299,200, Milan 3084—3096, New York 70,935—71,185, Pariz 3102—3118, Praga 2060—2070, Sofija 500—504, Curih 12,255—12,305. — Valute. Dolarji 70,860—71,260, bolgarski levi 478—486, nemške marke 15,20—15,80, funti 296,400—298,000, francoski franki 3065—3095, lire 3070—3090, dinarji 815—821, romunski lei 348—352, švicarski franki 12,160—12,240, češkoslovaške krone 2037—2053, madžarske krone 1,82—2,02.

Praga, 21. januarja. Dunaj 4,77, Berlin 6,20, Rim 151,75, avstrijske krone 4,80, lire 151,25, Budimpešta 12,35, Pariz 151,25, London 146,30, New York 34,80, Curih 603,25, Beograd 39,875.

Berlin, 21. jan. Dunaj 59,550,000, Milan 182,543,000,000, Praga 123,091,000,000, Pariz 187,031,000,000, London 17,500,000,000, New York 4,189,500,000,000, Curih 733,163,000,000, Beograd 48,000,000,000.

Šah.

Ljubljanski šahovski klub priredi za svoje člane in prijatelje šaha v sredo, dne 23. t. m. točno ob 8. uri zvečer za svoje člane kakor tudi druge šahiste šahovski brizoturnir za prvenstvo Ljubljane v brzošahu za mesec januar 1924. Vstop vsakomur prost.

Ožji turnir »Ljublj. šah. kluba« je končal z zmago C. Vidmarja in J. Vidmarja, ki s tem prehajata v glavno skupino. Og. Zadnek, Pevalak, Albert in Mrzlikar niso dosegli zadostne količine točk ter ostanejo vsled tega v ožji skupini. — Na potek in izid glavnega turnirja »Lj. šah. kluba« se še povrnemo.

Glavni turnir »Ljublj. šah. kluba« se prične dne 15. februarja. Pogolji in podrobnosti se razglase pravočasno.

Za ponedeljek namenjena seja »Ljublj. šah. kluba« odpade. Dan prihodnje seje ter rednega letnega občnega zbora se objavi kasneje. — Predsednik.

1. Šahovska tropotezka: sestavi V. Ontin 1923):

Beli: Ka8; Tc6; e6; Sa5; Lb5; B: b2, g5. — Črni: Kd4; Sa1; Lh7; B: b3, c7, g6.

Beli postavi 3. potezo šah — mat. — (Rešitev prihodnjici.)

2. Šahovska tropotezka: (sestavil J. Breuer, Koln 1923):

Beli: Kd4; Df6; Tc8, s1; Sb2, c4; Lf8, g6; B: a2, d6, e2, c3, c6, i5, g5, g7. — Črni: Kc2; Ta7, b4; Sf7; Lg8; B: b2, h3.

Beli postavi 3. potezo šah — mat. — (Rešitev prihodnjici.)

Izpred sodišča.

DRAGA KLOFUTA.

V gostilni pri »Zlatem konju« v Mariboru sta se sporek Valentin Jančič in natakarka Katarina Sturz. Beseda je dala besedo in Sturzova je rekla Jančiču: Was willst du, windscher Hund. Jančič ji je odgovoril s krepko zausnico, ki jo je ocenilo mariborsko sodišče s 350 Din, poleg tega nosi Jančič vse sodne stroške, po vrhu bo pa predsedel še 10 dni v zaporu.

DRAG PES.

Oroslav Črtičali na Resljevi cesti je bil obtožen, da ima zelo hudo psa, ki je popadel in ogrizel že več otrok, med temi tudi neko triletno Silvo Menard, in sicer tako, da so jo morali oddati v bolnico. Ker so domači psa že pogosto ščuvali: »Janez, le hudi bodi,« je bil Črtičali obsojen na 500 Din globe in mora plačati še 200 Din otroku za bolečine.

SPRLA STA SE.

Jože Strah, strah divjih lovcov in ribičev, — mož je namreč ribiški čuvaj — in pa gostilničar Novak v Zg. Kašlju. Eden je imel palico, drugi pa stol. Toda to še ni bilo nič hudega. Strah je pobral 2 kamna in jih vrge v Novaka, katerega je zadel en kamen v komolec in ga precej poškodoval. Strah je bil obsojen zaradi prekoračenja silobrana na 50 Din in je plačal približno toliko kolekov, ker je pritožbo vzklcili senat zavrnili.

OZNAČITE CENE V IZLOŽBAH!

Trgovca z delikatesnim blagom Antona Verbiča v Stritarjevi ulici je ovadil stražnik, da ni imel označenih cen na klobasah v izložbi. Obsojen je bil po zakonu o poabljanju draginje na 200 Din globe. Pri vzklcni obravnavi je obtoženec ugovarjal in dokazal, da so bili listki s cenami na vsakem blagu, s tega kroknika pa je listek, ki je bolj majhen, morda padel med klobase in se ga ni vide. Senat je verjel temu zagovoru in je obtoženco opustil.

NEHVALEŽNA HČL.

Posednica Marija Gens iz Dolgovaške vasi, okraj Lendava, živi v večnem prepripi s svojo materjo. Dne 12. dec. m. l. se je pa celo tako daleč izpazabila, da se je stare matere dejansko lotila in ji prizadela lahke telesne poškodbe. Vsled tega je bila 16. januarja pri okrožnem sodišču v Mariboru obsojena na 5 dni zapore.

PONAREJEN PŠENIČNI ZDROB

so prodajali nekateri mariborski trgovci. Dobili so ga od mlinskega podjetja Scherbaum in dr. Franz v Mariboru. Državno pravdnistvo jim je prišlo na sled in jih obtožilo. Pri prvi razpravi so bili vsi oproščeni, vsled pritožbe državnega pravdnistva pa se je vršila ponovna obravnava, pri kateri so bili obsojeni trgovci razen treh na denarne globe od 100—500 Din, mlinski podjetji pa vsako na 10.000 Din. Zdaj so se pa zopet pritožili trgovci in so bili dne 15. t. m. pred mariborskim sodiščem zopet vsi oproščeni.

MINIATURNI HIŠICA NA BODOČI ANGLEŠKI DRŽAVNI RAZSTAVI.

V maju se bo vršala angleška državna razstava v Wembley. Najbolj zanimiva na tej razstavi bo miniaturna hišica, napravljena za kraljico Mary. Načrt je izdelal Sir Edwin Lutyens, dela pa so izvršile stotere rok strokovnjakov. Je to miniaturna hišica moderne plemiškega stanovanja, ki bi ga bili veselili tudi kralji. Dve leti so delali najboljši umetniki in rokodelci, da so ustvarili delo, ki ga bodo tisoč občudovali. Vsaka najmanjša stvarica je izdelana z ozkorsko natančnostjo. Tu vidiš marmornato stopnišče, krasne okraske, notranje dekoracije iz marmorja, bronu, lesa, nadalje slike, skulpture, umetniško urejene sprejemne salone, spalne sobe in celo knjižnico; tu najdeš kuhinjo, kopalne sobe in priručno otroško sobo. Sicer vse majhno, toda natančno izdelano in spojeno v valjivo harmonično celoto. Hiša je opremljena z dvigalom, ki izorno deluje, električno razsvetlilavo in vodovodno. Obdana je s krasnim vrtom, polnim cvetja in poleg stoji garaža, kjer so shranjeni najmanjši avtomobili sveta. Knjižnica šteje 170 lastnorodnih del najrazličnejših znamenitih pisateljev in bo imela čez par desetletij zgodovinsko vrednost. Na notranji opremi prostorov je sodelovalo nad 600 slavnih umetnikov. Preproge, pohištvo, slike so izdelane okusno. O tem delu bo izdan katalog, obsegajoč dva zvezka. Naslovijo ga: »Knjiga o hiši lutk kraljice« in bo objavljen v priliki otvoritve razstave.

KAM 9. FEBRUARIJA?

V NARODNI DOMI
NA ŠPORTNI
KARNEVAL!

Gospodarstvo.

Poljsko gospodarstvo in poljska marka.

Eno najslabših evropskih plačilnih sredstev je poljska marka. Njeno slabost je zakrivilo isto zlo, ki je uničilo nemško marko, namreč inflacija.

Poljska je silno bogata na prirodnih zakladih. Njeno poljedelstvo je zelo produktivno in industrija je zelo močna. Kljub vsem ugodnostim pa je prišla poljska marka tako daleč, da se bori s smrtjo.

Začetkom lanskega leta položaj poljske marke še ni bil tako obupen. Toda slabo državno gospodarstvo in pa trajna inflacija jo je uničilo.

Kakor povsod je vplivala inflacija na poljsko industrijo prvotno zelo ugodno. Industrija je dobivala produkcijske kredite v skoro neomejeni meri. Zato je tudi industrija producirala s polno paro in sicer v glavnem za izvoz.

Na inozemskih tržiščih je imela poljska industrija v prvi polovici 1923 zelo lahko stališče. Poljski producent je prejemal produkcijske kredite v poljski marki. Gotove fabrike pa je prodal v inozemstvo za dobro valuto. Že to je bil zanj dobiček; še večji pa je bil dobiček, ko je odplačal svoj dolg državi banki. Ta je seveda mogla dovoljevati industrijske kredite v skoro neomejeni meri samo radi inflacije. Potrebni denar se je kraikomalo natiskal in industriji so zopet imeli produkcijski kapital. Radi inflacije pa je vrednost poljske marke močno nazadovala, in ko je poljski industrijec vrnil svoj dolg banki, ga je plačal z mnogo slabšimi markami, kakor jih je dobil. Ker pa je vrh vsega še prodajal svoje izdelke v inozemstvo za dobro valuto, je bil torej njegov dobiček še večji. Radi tega je bilo mogoče, da je mogla poljska industrija kljub slabi marki uspešno konkurirati z inozemsko industrijo, kar je zelo jasno razvidno iz silno naraščajočega izvoza gotovih fabrikatov v letu 1923.

Toda inflacija je stotila svoje. Marka je izgubljala vedno več svoje vrednosti in doma se je približevala njena kupna moč ničli. Draginja je naraščala in obnem z njo so postajali produkcijski predpogoji od dne do dne težji.

Obnem je nastopilo občutno pomanjkanje kapitala. Ogromne mase papirnatih mark so pomenile vedno manj in končno njihova vrednost ni več dopuščala kreditov v prejšnji meri. Z zmanjšanjem kreditov pri državni banki so ustavile kredite tudi ostale banke in produkcija je obstala.

Delavske plače so naraščale skoro dnevno in so končno prekoračile svetovno pariteto. Počasi so presegli tudi izdelki poljske industrije svetovno pariteto in poljska industrija je izgubljala vedno več svoje konkurenčne sposobnosti.

Ta položaj poljske industrije je prav jasno razviden iz poljske zunanje trgovine. Dočim je izvažala Poljska v prvi polovici 1923 pretežno industrijske izdelke, je v drugi polovici tega leta naraščal izvoz poljedelskih izdelkov, industrijskih fabrikatov in celo surovin, dočim je izvoz gotovih fabrikatov trajno nazadoval.

Ce primerjamo poljsko gospodarstvo z našim, opazimo mnogo sličnosti. Tudi v naši državi smo že imeli izrazito inflacijo, le v nekoliko drugi smeri in ne v takem obsegu, kakor na Poljskem. Obe državi, tako Poljska kakor tudi Jugoslavija, sta silno bogate na prirodnih zakladih. Obe imata vse predpogoje za velik gospodarski razvoj, obe pa sta bili precej močno prizadeti vsled vojne. V tem pogledu je celo naša država mnogo na slabšem kakor Poljska.

Toda dočim je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev v pravem času opustila inflacijsko politiko in se obrnila k deflaciji, je Poljska nadaljevala pot v pogubo. Danes je naše gospodarstvo že precej urejeno in utrjeno. Dinar je stabiliziran in pojavljajo se vprašanja, če bi ga ne kazalo dvigniti. Nasprotno pa je poljsko gospodarstvo pritisnjeno ob tla, poljska marka bo kmalu prenehala biti plačilno sredstvo. Sanacija je potrebna in bo mnogo težavnejša, ker ni pravočasna.

Tudi pri nas živi srednji stan v težavnih razmerah, ki so posledica sanacijske krize. Položaj srednjega stanu na Poljskem pa je neprimerno slabši od našega. Pri nas se že kažejo znaki zboljanja, na Poljskem pa je do tja še daleč; vrh vsega pa je še negotovo, če se bo prvi poskus ozdravljenja gospodarstva takoj posrečil.

Umesten korak vlade. Ker se je v zadnjem času zopet razpaslo verižništvo z življenjskimi potrebščinami, bo ukrenil finančni minister dr. Stojadinović v zvezi z ministrom za socialno politiko potrebne korake proti temu pojavu. Posebno pozornost bo posvečal minister zasluzku pri uvoženem blagu in pa trgovskem posredništvu ter prekupčevalstvu. Zlasti to se je v zadnjem času zopet silno razpaslo in silno podražuje blago. Zato pozdravljamo ta korak finančnega ministra in samo želimo, da bodo temu hvale vrednemu sklepu tudi sledila odločna dejanja.

TRŽNA POROČILA.

PREMOG.

(Cene za tono v dinarjih) Trbovlje 600, Kakanj 800, Zenica 700, Maslovare 650, Bogovina 700, Orašac 450, Ligniti 350—400, kovaški premog I. 1000, II. 900, livarski koks 2400, plinski koks 2000. Gornjeleski premog 1400, angleški 1350. Vagonska naročila 10—15% ceneje.

TEKSTILNO BLAGO.

Zagreb, 19. jan. — Šifoni in platno 14 do 28, Molinos 14—22, cefiri, kanafasi in oxfordi 15—30, tiskovina 17,50—22, poldebelt 18—24, sateni 40—50, efekti 25—44, hlačevina 20—80, podloge 25—40, črni kloti 28—70, barvani 48—60 dinarjev.

ŽITO.

Tedenski pregled. Trg je živahen. Blago kupuje tako domači konzum in mlina, kakor tudi inozemstvo. Pšenica je kljub porastu dinarja narasla v ceni. V Potisju notira 350 do 355, bačka je ostala 342—345. Koruza za domači konzum 270—275, za izvoz 330 do 335, ocarinjeno žel. postaja, po šlepu 275—280. Oves 250—260. Ječmen, samo prvotno blago za pivovarne 310—320. Grah kupuje zlasti Italija in plača 150 do 160. Moka 0 570—575, trgovina precej živahna. Kupuje jo tudi Avstrija.

Budimpešta, 18. januarja. (V tisočih madžarskih kron.) Pšenica 137—141, rž 115—118, ječmen za krmo 115—120, za pivovarne 121—130, proso 90—95, oves 120 do 125, koruza 118—122,5, otrobi 69—70, lucerna 6—8.

Dunaj, 19. januarja. (Cene v avstrijskih kronah za 1 kg.) Pšenica 3350—3650, rž 2925—2975, ječmen 3400—3950, za krmo 2600—2700, koruza 2975—3075, oves 2450 do 2550, pšenična moka 0 5250—5950, za kruh 4300—4400, ržena moka 4600—4700, otrobi 1500—1550.

VINO.

Zagreb, 19. jan. — Vinske cene so se zadnji čas učvrstile, deloma celo neopravičeno porasle. Izvoz je skoro popolnoma nemogoč. Notirajo: Slaba kmetska hrvaška vina 3—3,25 dinarjev za liter, boljša (8 do 9% na) 3,50—5. Dalmatinska, zlasti črna vina so že skoro popolnoma razprodana. Bela kmetska vina iz Bele Crkve in Vršca 4,50 kakovost je izborna. Letošnji Otelo v Bački in Banatu (12—14%) konvenira radi izborne kakovosti zlasti za izvoz. Notira 4—4,75. Značilno je, da so lansko leto kupovali Italijani naša dalmatinska črna vina in jih nvažali kot italijansko vino preko Trsta v Avstrijo.

Tržne cene v Celju dne 15. januarja. — (V dinarjih.) Govedina: V mesnicah I. 25, II. 23, na trgu I. 24, II. 20, 1 kg vavpov 10, pljuč 10, jeter 22, ledic 22, loja 10 do 25. — Telatina: 1 kg telečjega mesa I. 35, II. 30, jeter 22, pljuč 22. — Svinjina: 1 kg svinjskega mesa I. 35, II. 30, pljuč 15, jeter 15, 1 kg slanina I. 43, II. 41, na debelo 35 do 40, 1 kg masti domače 44, amerikanske 39, šunke 45, prekajenega mesa I. 45, II. 40, prekajenih parkljev 10, glave 20, jezika 40. — Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrečinskih 50, hrenovk 35, safalad 30, posebnih 30, tlačenk 30, svežih kranjskih 60, salam 130, braunšvitskih 20. — Perutnina: večji piščanec 30, kokoš 30 do 50, petelin 40 do 50, raca 40 do 50, gos, 150, puran 150 do 200. — Domači zajec 25 do 30, 1 divji zajec 60 do 70, 1 kg srne 25, 1 liter mleka 4, 1 kg surovega masla 60, čajnega 88, masla 48, bolinskega sira 60 do 70, sirčka 16 do 20, eno jajce 2 do 2,25. — Pijače: 1 liter starega vina 12 do 15, novega 9 do 12, piva 7, žganja 30. — Specerija: 1 kg kave Portoriko 64, Santos 50, Rio 40, pražene I. 68, II. 56, III. 48, rdečega sladkorja 22, kristalnega belega 21, v kockah 23, riža 6,25 do 14,50, 1 liter namiznega olja 32, bučnega 40, petroleja 7, špirta denat. 16, testenin I. 21, II. 13,50, 1 kg mla 17,20, karbida 7,50 — Mleviski izdelki: 1 kg moke »00« 6,20, »0« 6 »2« 5,60, »4« 5,30, »5« 4,70, »6« 3,70, ržene enotne moke 5,20, kase 6,60, lešpreja 5,20, otrobov 1,70, koruzne moke 3,50, koruz, zdroba 4,70, pšeničnega zdroba 6,50, ajdove moke 6,60, ovsenega riža 8, na drobno 20 para več. — Zito: q pšenice 380, rži 320, ječmena 280, ovsu 280, proso 300, nove sušene koruze 280 do 300, ajda 300, fižola 600 do 650, graha 1500, leče 1400. — Kurivo: q črnege premoga 51, rujava 26,50, m³ trdih drv 140 do 150, 100 kg 40, m³ melhih 112 do 120, 100 kg 32. — Krma: q sladkega sena 100, polsladkega 75, kislega 50, slame 50.

Državna borza dela. Dela iščejo: Pri državni borzi dela v Ljubljani: 7 rudarjev, 2 vrtnarja, 4 kovači, 5 stavb, ključavničarjev, 3 kleparji, 1 livar, 9 strojnih ključavničarjev, 3 mehaniki, 1 avtomehnik, 1 elektromonter, 15 mizarjev, 2 kolarja, 2 sodarja, 1 žagar, 2 sedlarja, 3 tapetniki, 4 krojači, 3 čevljarji, 7 pekrov, 3 mesarji, 2 natakarija, 5 zidarjev, 4 pleskarji-slikarji, 2 tesarja, 2 vodovodna instalaterja, 7 strojnikov kurjačev, 6 trgovskih sodrnikov, 1 železoličarni delovodja, 2 strojna tehnik, 2 oskrbnika, 1 prejemalec lesa, 3 knjigovodje, 23 pisarniških moči, 3 skladiščnika, 1 glasbenik, 21 slug čuvalje, 39 vajencev, 1 vzgojiteljica, 3 kontoristinj, 4 trgov. sodrnikov, 4 natakarije, 1 gostilniška kuharica, 1 modistinja, 2 šivilji, 10 delavk, 1 hišnica. Pri Državni borzi dela v Mariboru: 2 gospodini za delo, 30 hlapcev, dekel, 14 vinčarjev, 3 oskrbniki, 4 rudarji, 1 vrtnar, 2 kamnoseka, 3 opekariji, 1 lončar, 2 orodna in 5 podkov. kovačev, 1 železoličar, 5 stavb. in stroj. ključavničarjev, 1 kolar, 5 železostugarjev, 3 kleparji, 4 mehaniki, 16 mizarjev, 1 kolar, 1 sodar, 1 lesni strugar, 3 gateristi, 3 usnarji, 1 torbar, 5 sedlarjev, 106 krojačev, šivilji, 1 modistka, 9 peric, 12 čevljarjev, 1 brivec, 2 mlinarja, 10 pekrov, 1 mesar, 3 kuharji, 3 laboranta, 6 zidarjev, 4 slikarji, 8 tesarjev, 5 strojnikov, 7 slug, 141 tov. in pom. delavcev, delavk, 2 knjigovodja, 14 trgov. pomoč. pomočnic, 5 kontorist, 2 soferja, 1 strojevodja, 22 pisar. moči, 16 vzgojiteljev, 1 boln. strežnica, 10 natakarije, 99 gospodinj, kuharje, služkinj itd. — V delo se prejemajo: Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 12 rudarjev, 1 vrtnar, 1 železostugar, 1 kovoličitelj, 1 avtogeničnik varilec, 1 mehanik pisalnih strojev, 3 pletarji, 2 lesna strugarja, 1 modelni mizar, 2 predilniška predelavalca, 1 predilniški moister, 2 čevljarjska delovodja, 2 krojača, 1 pek, 1 sodavičar, 2 dimnikarja, 1 majer, ki je izurjen v živinoreji, 1 slikar, ki je večje izdelovanja sira, 2 vajencev, 1 perfektna sobarica, 3 kuharice, 7 služkinj, 1 kmečka dekla itd. Pri Državni borzi dela

v Mariboru: 56 hlapcev, dekel, 9 vinčarjev, 2 švicarja, 3 vrtnarji, 1 strokovnjak za izdelovanje vojaških ostrog, 2 urarja, 1 gaterist, 3 pletkarji, 1 tkalec, 3 čevljarji, 1 brivec, 28 vajencev, 1 frizerkamierkarica, 1 dojlja, 3 postrežnice, 2 kontoristinj, 1 podnatakarija, 200 šivilj za v tovarno obleke, 30 šiviljam za perilo, 3 punčke za zlaganje perila, 1 vzgojiteljica, 2 varuške, 23 kuharice, 30 služkinj, 3 sobarice itd. Pri Državni borzi dela v Ptuj: 3 pristavi za posestvo (oženjen) 5 vinčarjev in hlapcev, 6 rudarjev, 1 vrtnar, 1 lončar, 1 mizar, 1 kolar, 1 strugar, 30 pletarjev, 1 sedlar, 1 krojač, 1 trgovski sodrnik (železn. stroke), 3 dinarji, 1 hiš. hlapec, 9 kmečkih dekel, 3 kuharice, 2 sobarice, 5 služkinj, 11 vajencev itd.

Carinski dohodki naše države so znašali v minulem letu 1.698.554.309 dinarjev. Letu 1922 so znašali carinski dohodki naše države 1.143.434.878 dinarjev, torej so se povečali od 1922 do 1923 za 554.119 tisoč 431 dinarjev.

Optična šola v Beogradu. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo ustanovitve strokovne šole za optike. Ta šola bo prva in edina te vrste na celim Balkanu.

To in one.

Slednjič se je dala pomiriti ter domov

zasleduje vodja upornikov, mladi Adolfo de la Huerta, samo osebne cilje, da bi se s silo polastil predsedniškega mesta, kajti predsedniku generalu Obregonu poteče v kratkem njegova uradna doba. Možno je tudi, da hoče Huerta zamenjati sedanjega vojaško vladno s civilnim režimom, čemur pa bi nasprotovali njegovi generali Maycott, Sanchez in Estrada, ki upajo, da pridejo do vojaške moči v državi.

De la Huerta je znan kot moderen in zlasti v gospodarskih vprašanjih dobro poučen politik. Kot finančni minister predsednika Obregona je uspešno deloval na vzpostavitvi zunanega ugleda mehiške države in na zblizanju z Zedinjenimi državami. Zato ni izključeno, da se hoče Huerta po mehiški navadi poslužiti nasilja, da

si zaglasi prvo mesto v državi. K temu sklepu bi ga bilo moglo prisiliti tudi dejstvo, da je njegov konkurent za predsedniška znani general Calles, ki ima veliko zaslugbo v delavstvu in malem kmetu. Sedanjí predsednik Obregon, ki je izgubil v preteklih bojih eno roko, uživa v državi gotovo mero popularnosti, ker je vzdržal tekoni zadnjih treh let mir v državi. Lana se je izrazil sledeče: Imam samo eno roko, dočim imajo moji nasprotniki po dve. Torej ne morem toliko okraštati kot oni in zato je ljudstvo z menoj!

Millionska dedščina 25 let brez dedičev. Na Francoskem je umrl pred kakimi 25 leti star zakonski par, ki je zapustil svoje več milijonsko premoženje sinu edincu neznanega bivališča. Sin je bil odšel še kot

mladenič iskat sreče v novi svet, pa nikdar ni našel svojih starih nobenega glasu, kje se nahaja. Upravitelj večmilijonske dedščine je pri iskanju srečnega dediča tekoni let alarmiral Združene države, Meksiko, Južno Ameriko, toda vse brez uspeha. Zadnje tedne minulega leta pa so našli srečnega dediča kot nadležnega, bolnega starca v neki hišici v Chicagu. De la Motte-to je njegov ime — se je bil pred 25 leti aprila s svojo zakonsko polovico, pa jo je zapustil in z njo vred tudi svoje 4 otroke, in odšel v druge kraje. Od tega časa ni imel od svojcev nobenega poročila. Prvo poročilo, ki je bilo to o bogati dedščini, mu je prinesla njegova hči, katere pa tudi ni več spoznal, ker jo je zapustil še kot otroka. Tako sta se morala oči in hči najprej drug

drugemu legitimirati, seveda so k hitrejšemu spoznanju precej pripomogli tudi milijoni, ki čakajo srečnih dedičev in so se že podvojili. S solzami v očeh je poslušal starček usodo svoje družine tekoni 25 let. Poročilo poročila se, da je starček takoj podpisal notarske listine, v katerih zahteva, da se mu dodeli dedščina v Ameriko.

Poljub Velikega francoskega pisatelja Emila Zola je obiskal nekoč neki Anglež s svojo hčerko, katero mu je predstavil na sledeči način: Čast mi je spoznati Vas. To je moja hči Ana. Poljubite jo. Njo so poljubili Tolstoj, Carducci, Gorki, De Amiens, Carmen Sylva in Mantegazza. Ana, daj, da Te poljubi veliki Zola. Pisatelj je iznenaden poljubil na čelo lepo deklico, katero je čudni oči napravil za album, kamor so pisatelji

z ustnicami vpisovali svoje poljube. Anglež pa si je flegmatično zabeležil dogodek v svoj dnevnik. — Trasibulos je zaljubljen javno poljubil hčerko tirana Pisistrata. Vsega tega je zahtevala njegova žena, da ga mora kruto kaznovati za predrznost. Pisistrat pa ji je rekel: Če zahtevaš tako kruto kazno za one, ki nas poljubujejo, kakšno kazno boš zahtevala šele za one, ki nas sovražijo. Trasibulos bo poročil najino hčerko in zaveda bo s tem rešena. — Neki Duca di Mantova je nekoč na balkonu poljubil svojo ženo ravno, ko je šel spodaj po česti neki menih, in je zaklical temu: Na vaše zdravje, oče! Menih pa mu je odgovoril: »Visokosti, posodite mi kozarec, pa Vam vrnem zdravico!«

Henry Murger

18

La Bohème.

Prizori iz življenja ciganov.

(Nadaljevanje.)

Colline-ov frak zasluži, da ga omenimo. Prvič je bil popolnoma moder in Colline je iz navade govoril o svojem črnem fraku. In ker je bil on edini od cele družbe, ki je imel frak, so imeli isto tako njegovi prijatelji navado reči: Colline-ov frak, če so govorili o ofiicelnem filozofem oblačilih. Sploh pa je imelo to slavno oblačilo neko čudno obliko, bizarno, kot si le moreš misliti: zelo dolgi skrici so bili pripeti na zelo kratek život, imeli so dva žepa, pravi žreli, v kateri je imel Colline navado devati kakih trideset zvezkov, ki jih je nosil večno pri sebi, tako da so govorili njegovi prijatelji, da morejo, kadar je knjižnica zaprta, učenjaki in literati prihajati po pojasnila k škricom Collinovega fraka, knjižnici, ki je bila čitateljem vedno odprta.

Po izrednem slučaju je vseboval Collinov frak tega dne samo en zvezek (četrtinske oblike) Bayla, razpravo o hiperfizičnih zmožnostih v treh zvezkih, en zvezek Condillaca, dva zvezka Swedenborga in Raziskovanje o človeku od Popa. Ko je bil razbremenil svoj knjižniški frak, je dovolil Rudolfu, da ga obleče.

»No,« je rekel ta, »levi žep je še precej težak. Nekaj si v njem pustil.«

»Ohi!« je dejal Colline, »res je, pozabil sem izprazniti žep za tuje jezike. In potegnil je iz njega dve arabski slovnici, malajski besednjak in »Perfektne živinorejce« v kitajskem jeziku, kar je bilo njegovo najljubše čtivo.

Ko se je vrnil Rudolf v svojo sobo, je našel Marcela, ki je balinal s petfrankovskimi novci, po številu tri. V prvem trenutku je Rudolf odbil roko, ki mu jo je pomolil njegov prijatelj, mislil je, da se je dogodil zločin.

»Podvizajva se, podvizajva se,« je dejal Marcel... »Sedaj imava zahtevanih petdeset frankov. — — — Poslušaj, kako: Naletel sem pri Medicisu nekega starinarja. Ko je videl moj komad, mu je prišlo skoraj slabo: bil je edini, ki je manjkal v njegovi zbirki. Poslal je po vseh deželah, da bi izpolnil to vrzel, in je bil izgubil že vsako upanje. Ko je bil tako dobro pregledal moj tolar Karla Velikega, se ni niti trenotek obotavljal, ponuditi mi pet frankov. Medicis me je dregnil s komolcem, njegov pogled je dopolnil ostalo. Hotel je reči: Razdeliva skupiček in podražiti bom; in nagnala sva do trideset frankov. Petnajst sem jih dal Židu, tu je ostalo. Sedaj lahko pridejo najini povabljeni, v stanu sva, da jih presenetiva. Kaj, ti imaš črno obleko?«

»Da,« je rekel Rudolf, »Collinov frak.« In ko je Rudolf mečkal po žepu, da bi vzel iz njega robce,

je spustil na tla zvezek v mandžurščini, pozabljen v žepu za tuje jezike.

Oba prijatelja sta se takoj lotila priprav. Uredila sta atelje; zakurila sta v peči. Namesto letenca sta obesila na strop okvir s platnom, posajen s svečami; sredi sobe sta postavila pisalno mizo, da bi služila govornikom za tribuno; prednjo pa sta postavila edini fotelj na katerega naj bi sedel vplivni kritik, po mizi pa sta razložila vse mogoče zvezke: romane, pesmi, podlistke, kojih avtorji so imeli počastiti večer s svojo prisotnostjo. Da bi se izognila spopadu med različnimi korporacijami književnikov, sta še razdelila atelje v štiri predele, pred katerimi si čital na štirih v naglici napisanih napisih:

Pesniki Romanopisci
Prozaiki Klasiki

Dame so imele zasesti prostor v sredini. »O, o, stolov ni,« je rekel Rudolf. »O,« je dejal Marcel, »na hodniku jih je več, pritrjen so na steno. Če bi jih odrgala!«

»Gotovo jih morava odrgati,« je rekel Rudolf in šel, da se polasti stolov, ki so bili last kakega soseda.

Ura je bila šest; oba prijatelja sta šla v naglici večerjati in prišla nazaj, da nadaljujeta delo z razsvetljavo salonov. Obstrmela sta sama. Ob sedmih je prišel Schaunard s tremi damami, ki so bile pozabile vzeti s seboj demante in klobuke. Ena med njima je imela rdeč šal s črnimi pikami. Schaunard je posebno nanjo opozoril Rudolfa.

»To je zelo imenitna gospa,« je rekel, »Angležinja, ki jo je padec Stuartovcev prisilil v prognanstvo; živi skromno s tem, da poučuje angleško. Njen oče je bil kancelar pod Cromwellom, kolikor mi je povedala; treba je biti z njo dostojen; ne tikaj je preveč!«

Številni koraki so se začeli po stopnicah, prihajali so povabljeni; začudili so se, kot je bilo videti, ko so videli ogenj v peči.

Rudolfov črn frak je šel damam naproti in jim poljubljaj roke z vso dvorljivostjo. Ko je bilo navzočih kakih dvajset oseb, je Schaunard vprašal, če bi ne vzeli kak prigrizek.

»Tako,« je rekel Marcel; »čakamo na prihod vgladnega kritika, da prižgemo punč.«

Ob osmih so bili vsi povabljeni polnoštevilno zbrani in začeli so izvajati program. Po vsaki zabavi so se pokrepčali z majhnim prigrizkom: nikdar se ni izvedelo, s kakšnim.

Proti deseti uri se je prikazal beli telovnik vgladnega kritika; ostal je samo eno uro in je bil zelo zmeren v jedi in pljači.

Ko proti polnoči ni bilo več drv in je bilo zelo mrzlo, so povabljeni, ki so sedeli, vadljali, kdo bo vrgel na ogenj svoj stol.

Ob eni so bili vsi pokoncu. Neka ljubka veselost ni nehala vladati med gosti. Dogodila se ni nobena nesreča razen luknje,

ki se je naredila v žepu za tuje jezike, in klobute, ki jo je priložil Schaunard hčerki Cromwellovega kancelarja.

Ta znameniti večer je bil osem dni predmet kronike v celom delu mesta; in Fernija Barvarjeva, ki je bila kraljica zabave, je imela navado reči, če je govorila o njej svojim prijateljicam:

»Bilo je divno; imeli smo srečo, moja draga!«

VI.

Gospodična Musette.

Gospodična Musette je bila čedna deklica dvajsetih let; malo časa po svojem prihodu v Pariz je bila postala to, kar postanejo čedne deklice, če imajo vitek stas, veliko koketeriji, nekoliko častihlepija in nikakega pravopisa. Potem ko je bilo dolgo časa v veselje pri večerjeh v quartier latni, kjer je pela z zelo svežim, čeprav ne zelo pravičnim glasom kopico knetskih okroglih pesmi,

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj.

STOEWER RECORD

Vrhunec finomehanike.

Zastopstvo Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 611.

Tovarna na deželi išče za nastop 15. februarja t. l.

saldakontistinjo

starejšo, zanesljivo moč, zmožno slovenskega in nemškega jezika in strojepisja.

Ponudbe z navedbo zahtevane plače pod »Zanesljiva«, na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Večja množina časopisnega papirja na prodaj. Kje, pove uprava lista.

ki so ji dale ime, pod katerim so jo pozneje slavili najboljši umetniki rime, gospodična Musette je nedanoma zapustila rue de la Aazpe in šla stanovat v ceterične višine mestnega dela Bréda.

Ni dolgo trajalo in postala je levinja aristokracije zabave in se polagoma pomikala proti om slavi, ki obstoji v tem, da te citirajo pariški dnevniki.

Vendar pa je bila gospodična Musette izjema med ženskami, med katerimi je živela. Po naravi instinktivno elegantna in poetična, kot vse ženske, ki so res ženske, je ljubila razkošje in vse zabave, ki jih razkošje preskrbi. V svoji koketeriji je imela vroče željenje za vse, kar je lepo in plenenito; dasi hčerka iz ljudstva, bi bila vsekakor na mestu tudi v najbolj kraljevskem blešku. A gospodična Musette, ki je bila mlada in lepa, bi ne bila nikdar hotela biti ljubica moža, ki bi ne bil kot ona lep in mlad.

Pozor!

ZIMSKI VOZNI RED

vseh železniških, poštlnih in avtomobilnih prog v Sloveniji s priključitvijo na inozemske proge, z kurzno karto Slovenije v merilu 1:475.000.

Je ravnokar izšel Vseblina:

I. Splošni del: Cene za poštne vožnje. Železniška tarifa za prevoz potnikov in prtljage. Maksimalna tarifa za izvoške. Kolkovine Konzulat. Poštne pristojbine. Pristojbine za železniške nosače. Važne telefonske številke.

II. Železniški vozni red: Direktni, spalni in jedilni vozovi. Odhod in prihod vseh potniških vlakov. Pregled vseh železniških prog.

III. Pocestni vozni red: Poštni, avtomobilni.

IV. Seznam postaj.

V. Priloga: Kurzna karta Slovenije v merilu 1:475.000 z vsemi železniškimi programi in postajami, vse poštne in avtomobilne proge, vse poštne urade z označbo, če ima pošta brzojav oziroma telefon.

Dobi se v vseh knjigarnah in trafikah za ceno 8'— Din.

Direktna naročila sprejema Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.

Pozor!

Posebni parte se ne bodo izdali. Mestni pogrebni zavod Maribor.

Niša draga

Danica

je dne 18. januarja 1924 preminula.

Pogreb naše nepozabne edinke bo v nedeljo dne 20. januarja ob 1/2 17. uri iz mrtvašnice mest. pokopališča v Pobrežju v rodbinsko grobnico.

Maše zadušnice se bodo brale v Mariboru in Celovcu. Prosimo tihega sožalja.

MARIBOR, dne 19. januarja 1924.

Filipina dr. Müllerjeva roj. Firbas, mati; — dr. Fero Müller, oče; — Rozina Firbas, stara mati; — dr. Franc Firbas, stari oče; — Ana Müller, stara mati; — Alice Decker roj. Firbas, teta.

Razširjajte »Narodni Dnevnik«!

Zvezna knjigarna

Marijin trg 8 Ljubljana Marijin trg 8

Zbirke pesmi:

I. Albreht: Slutnje broš. 6'— Din vez. 8'—Din

J. Glaser: Pohorske poti 6'— " 8'— "

Igo Gruden: Narclis 10'— " 12'— "

Igo Gruden: Primorske pesmi 10'— " 12'— "

Tagore-Gradnik: Vrtnar 20'— " 23'— "

Zahtevajte cenik!

Toploška tovarna pločevinastih škatelj

J. Pleško Ljubljana

Karlovka cesta šte. 2

Za mladino!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim mladi: Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in 6 tem spajajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6'—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15'—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za pobarvanje z akvareli — barvam ali pastel — barvniki Din 4'—

Črnpeter

stari znana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 4'—

Na novo izšla knjižica: Ivan Albreht: Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15'—

Vse se dobi v Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5'—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davščino vred.

Mesto kontoristke

išče v vseh pisarniških poslih izurjena gospodična v Ljubljani ali bližnji okolici. Gre tudi za nekaj tednov brezplačno. Ponudbe pod »Spretna pisarniška moč« na upravo lista.

Peč

iz litega železa, velika, pripravnna tudi za večje prostore, proda po ceni BOLE, Krsakova ul. 6 v Ljubljani.

Nemehlovano sobo

s souporabo kuhinje — proti dobri nagradi — iščem za takoj ali s 1. februarjem. Naslov v upravi »Narod. Dnevnika«.

Rivši drž. namešteneč

z večletno prakso pisarniškega rudarskega obrata, star 38 let išče primerne službe pri kakem premožniku ali tovarni, eventualno službo občinskega tajnika.

Vila v bližini kolodvora v Mariboru za Din 200.000'—

Posedstvo v 19 orah, lepa hiša, 750.000 kron. Realiteta pisarna »Rapid« Maribor, Gosposka ulica 28.

Kupim

za večjo trdko bukovega, smrkovega in borovega lesa, lupljenega 0/10 do 0/25 srednjega premera, ali odrezane dolžine 1/20 do 3 m za rudnik. Ponudbe na poštni predal 65, glavna pošta, Maribor.

Lita peč

železna »Gasper« se proda v Pražakovi ul. 11 podprti. desno

Otroški voziček

že rabljen, se ceno proda. Naslov pove uprava »Narodnega Dnevnika«.

Za pisarno

se išče 1 večja ali 2 manjši sobi v sredini mesta z elektr. razsvetljavo in separiranim vhodom. Ponudbe z navedbo cene pod »Janus« na Aloma Co., Ljubljana.

Janez Trdinove bajke

I. zvezek, se kupi. — Ponudbe pod »Knjiga« na upravo lista.

Sem trajlica mlada

denarja imam dost' možila bi se rada še preden bo post. — Imam krasno posestvo in lepo postavo, kdor če me dobi naj piše v upravo pod šifro: »Za zabavo«.

Pekovskega vajenca

se sprejme pod dobrimi pogoji pri Matiji Senekar, pekovski mojster Slatina — Radenci.

Harmoniko

širjratno trdko Lubas proda G. Štefan, Pot v Rožno dolino 34

Dve gospodični

inteligentni, muzikalni, čedne zunanosti, veliki ljubiteljci športa, želita radi pomanjkanja znanja, najraje nemške ali slovenske korespondence v svrhu duševnega razvedrila s slinšnimi gospodi, po možnosti z boljimi uradniki. Ponudbe s sliko naj se pošljejo upravi lista pod »Ehra in Sonja«.

Ožjega znanja

želi mlad posestnik iz lepe kmetije ter neoporečno preteklosti vsled pomanjkanja z dobro vzgojeno, kmetijski gospodinj primerno izobraženo gospojo. Cenj. ponudbe pod »Tihča« na upr. lista.

Vdover.

samski, okoli 70 let, zdrav in dobre obnašanja, ki lahko živi samo od obresti svojega kapitala, se želi seznaniti s majhno družino v bližini mesta na Štajerskem ali v Sloveniji.

Mehlovana soba

se išče v sredini mesta za dva gospoda, ki sta cel dan odsotna. Pismene ponudbe pod »Tone-Jože« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Ranke, industriji in tovarnarji!

Kdo bi vzel v službo kot praktikanta mladega, izobraženega gospoda, absolventa 6 realke, izurjen strojepec, sin tovarnarja, nekoliko večjega že v pisarniških poslih. Ponudbe pod šifro »Ugodeno« na upr. lista.